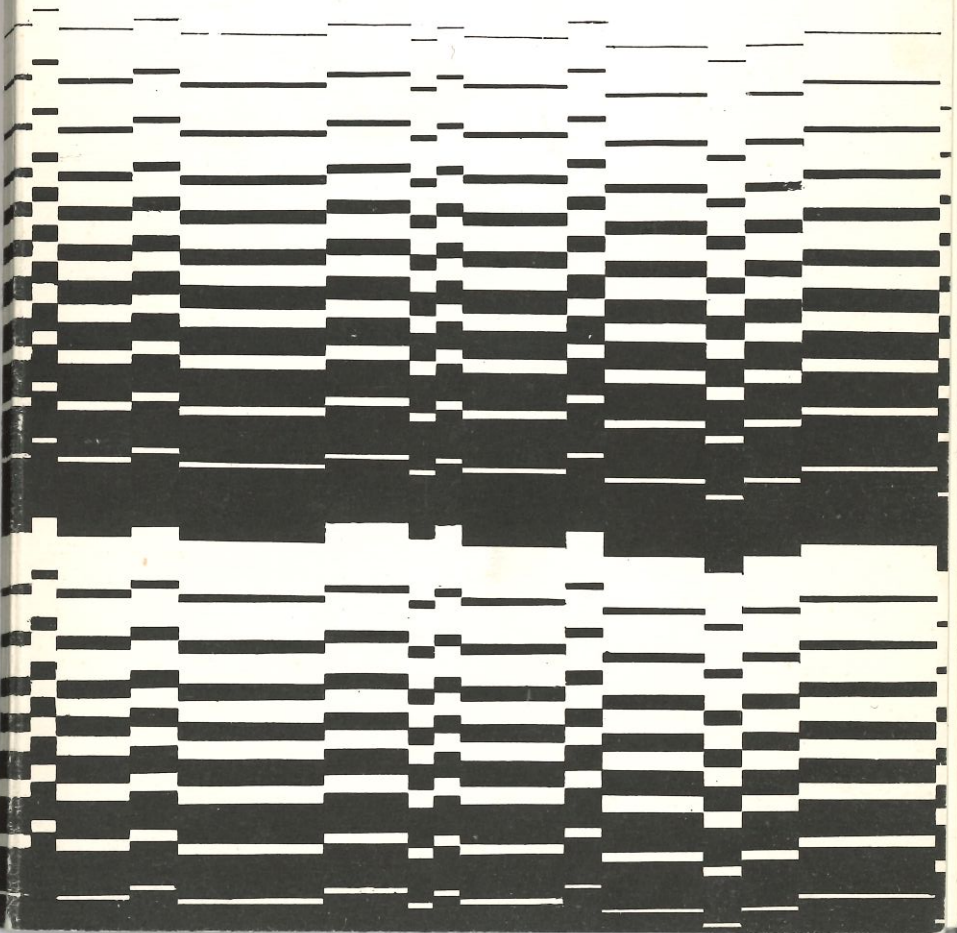

Plenk 66
KULTTUURIPÄIVÄT 1964

heinäkuu 1—11 JYVÄSKYLÄN KESÄ

KULTTUURI
PÄIVÄT
”Jyväskylän
kesä”
1964
HEINÄKUU
OHJELMA

Jyväskylän perinne on pedagoginen: kulttuuripäivät alkoivat yhdeksän vuotta sitten taidekasvatuksen merkeissä. Jatkamme samaa linjaa yhä. ”Jyväskylän kesän” kulttuuripoliittinen ydin on taide-elämän humanisointi: tutkimuksen ja taiteen käytännön välillä on ohjelmissa tiivis yhteys. Konsertit, ooppera- ja teatteriesitykset sekä näyttelyt ovat luento-kokonaisuuksien havaintomateriaalina.

Alvar Aallon arkkitehtuuri on niinikään Jyväskylälle oleellinen piirre. Korkeakoulun campuksen arkkitehtuuri on ollut muovaamassa päivien ohjelmaa. Aallon arkkitehtoninen ajattelu luo tulevaisuutta, näin toivottavasti myös ”Jyväskylän kesä”.

Taiteen uusimmilla ilmiöillä on vahva sijansa kulttuuripäivien ohjelmassa kaikilla taiteen aloilla, etenkin kuitenkin musiikissa, muotoilussa ja arkkitehtuurissa. Filmin merkitys tämän hetken visuaalisen kulttuurin kuvassa

tajutaan yhä selvemmin, myös "Jyväskylän kesän" ohjelmassa. Jyväskylä luo yliopistoa. Näin on universitas-ajatus itsestään selvä myös kesäkauden ohjelmaa luotaessa.

Yhä uusia kulttuurin alueita edustavat järjestöt ovat asettuneet yhteistoimintaan "Jyväskylän kesän" kanssa. Päivien rakenne on syvästi vertauskuvallinen: omien ohjelmien puitteissa syventyvät eri kongressit erikoisaloihin pitkälle yltävään spesiaali-tietouteen tähdäten. Yleisohjelman puitteissa taas pyritään luomaan yhtenäistä, avaraa kuvaa sivistyksestämme.

Pyrimme irti vääristä profeetoista. Kutsumme luoksemme aikamme taide-elämän ja humanistisen tutkimuksen polttopisteessä toimivia persoonallisuuksia, jotka kertovat suoraan — ilman välikäsiä — tavoitteistaan, ongelmistaan. Sanojen täydennykseksi saamme kuvan elävästä, luovasta ihmisestä. Mitä tarkoitetaan uuden taiteen ymmärtämisellä? Kykyä liittää uudet elinvoimaiset ilmiöt jo omaksuttuun taiteelliseen perintöön. Perinteen kunnioitus ja avantgardismi ovat liittolaisia, eivät vihollisia. "Jyväskylän kesä" on kansallinen keskusteluforum. Toivomme sen kasvavan eurooppalaisen kulttuurikeskustelun tyysijaksi.

"JYVÄSKYLÄN KESÄN" ORGANISAATIO

Kunniapuheenjohtajat:

Suomen Akatemian jäsen,
professori Alvar Aalto
Suomen Akatemian jäsen,
professori Rolf Nevanlinna

Hallitus:

Prof. Päivö Oksala (puh.joht.),
kaup. ins. Aarne Savoila (varapuh.joht.),
lehtori Mikko Asunta,
rehtori Sakari Helle,
dos. Olavi Ingman,
prof. Mauno Jokipii,
tait. Olavi Santanen,
isännöitsijä Väinö Starck ja
op. Pekka Liimatainen (siht.)

Kulttuuripäivien jaostot: Musiikkijaosto:

dos. Olavi Ingman (puh.joht.),
kapellimestari Ahti Karjalainen,
fil. tri Timo Mäkinen,
säveltäjä Seppo Nummi,
isännöitsijä Väinö Starck ja
toim. Jaakko Linjama (siht.)

Kuvataidejaosto:

lehtori Mikko Asunta (puh.joht.),
kaup. arkkitt. Erkki Kantonen
fil. maist. Seppo Niinivaara,
tait. Erkki Santanen,
tait. Helmer Selin ja
arkkit. yo. Jussi Vepsäläinen (siht.)
Kirjallisuuden,
teatterin ja elokuvan jaosto:
fil. maist. Rauno Ekholm (puh.joht.),
kirj. Kirsti Kunnas,
prof. Aatos Ojala,
näyttelijä Jukka Sipilä,
opisk. Jussi Sorjonen ja
fil. yliopp. Otso Appelquist (siht.)

Asiantuntijaelimet:

Musiikki: Suomen Akatemian jäsen,
prof. Joonas Kokkonen (puh.joht.),
oopp.laulaja Kim Borg,
toim. Seppo Heikinheimo,
prof. Taneli Kuusisto,
fil. tri Timo Mäkinen,
säveltäjä Seppo Nummi,
prof. Päivö Oksala,
toim. Ilkka Oramo,
fil. maist. Matti Rautio,
prof. Erik Tawaststjerna ja
toim. Kaj Chydenius (siht.)

Visuaaliset taiteet:

dos. Sakari Saarikivi (puh.joht.),
arkkit. Pentti Ahola,
lehtori Annikki Arola-Anttila,
arkkit. Jonas Cedercrutz,
prof. Olli Kivinen,
fil. maist. Seppo Niinivaara,
sisustusarkkit. Ilmari Tapiovaara ja
toim. Pekka Suhonen (siht.)

Ohjelmajohtaja:

säveltäjä Seppo Nummi

Toiminnanjohtaja:

isännöitsijä Väinö Starck

I. Keskiviikko 1. 7. kello 12—14

kello 15—17

kello 17—19

kello 20

kello 22.15

Päivien avaus
Akateemikko Kustaa Vilkuna
juhlaesitelmä
Opetusministerin tervehdys
Näyttelyjen avaukset
Vapaa-aika:
Jyväskylän Norm.lyseo
Japanilaista grafiikkaa
Jyväskylän Norm.lyseo

Metsovaara —
Keskisuomen museo
Valokuvanäyttely
Keskisuomen museo

Sarpaneva
JKK. piirustussali

Elokuva
Lausunnan päivät
Televisio ja kulttuuri
Valokuvan päivät
Kansallis-Kuoro
johtaa Jorma Pukkila
Myöhäiselokuva

JORMA PUKKILA JA KANSALLISKUORO

ovat viiden viime vuoden kuluessa luoneet itselleen vankan aseman musiikkielämässämme. Loistava sarja Händelin oratorioiden esityksiä kertoo harvinaisesta kunnianhimosta, mittavista taiteellisista tavoitteista. Bachin Johannes-passion tulkinnat ovat jo odotettu osa pääkaupungin pääsiäisajan konserttielämää. Kansalliskuoro on myös osoittanut suurta kiinnostusta modernia musiikkia kohtaan ja kantaesittänyt mm. Bengt Johansonin musiikkia. Orffin Catulli Carminan ohjelmistoon ottaminen liittyy juuri viimeksi mainittuun linjaan tämän valioktuuromme toiminnassa.

Jorma Pukkila (s. 1924) on tunnettu paitsi kuorokapellimestarina myös syvällisenä liedtulkitsijana ja uusia uria aukovana pedagogina. Hän valmistautuu kuoroineen parhaimmaansa ensi keväänä tehtävää Amerikan-kiertuetta varten.

KANSALLIS-KUORO

Johtaa:
Jorma Pukkila
Solistit:
Linda Widstedt, sopraano
Matti Piipponen, tenori

Orlando di Lasso

Michael Praetorius

Thomas Morley

Hans Leo Hassler
Siegfried Reda
Matyas Selber

Carl Orff

CATULLUS

Gaius Valerius Catullus
(n. 87—54 eKr.),
ensimmäinen suuri roomalainen lyyrikko,
on antiikin runoilijoista kenties
helpoimmin nykyajan lukijan
lähestyttävissä. Hänen kokoelmansa
LIBER CARMINUM koostuu
kolmenlaisista aineksista: polymetrisistä,
välittömistä lauluista, taidokkaista
pienoiseepoksista ja keskitetyistä
ajatusrunoista, epigrammeista. Eri
aineksia yhdistävä tekijä on runoilijan
suuri, onnettomasti päättynyt rakkaus,
suhde eräaseen roomalaiseen
ylimysnaiseen, joka esiintyy kokoelmassa
soinnukkaalla peitenimellä LESBIA.
Catulluksesta tuli länsimaisen lyriikan
ensimmäinen suuri kärsivän rakkauden
laulaja, "ein trauriger, blasser Mann",
jonka nimekkäimmistä ihailijoista
mainittakoon saksalainen Heine,
ranskalainen Musset, englantilainen
Wilder ja amerikkalainen Pound.
Rakkaudessa koetusta pettymyksestä
aiheutunut sovittamaton ristiriita,
ethoksen ja pathoksen välinen jännitys
kuvastuu tehokkaimmin runossa

I.

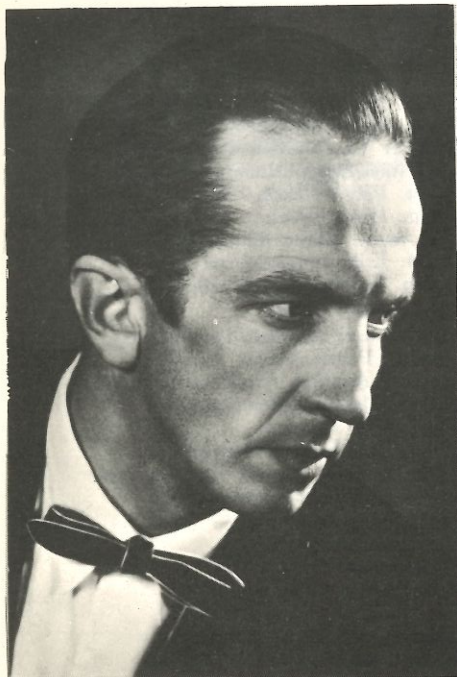
Matona mia cara
Eco
Der Winter ist
ein stränger Gast
Tanzlied
Springtime
Tanzen und springen
Der müde Soldat
Kolme tyhjänpäiväistä laulua
1. Kas eukosta Ranskanmaan
2. Ken lie äijä tuo tumma
3. Miks' puussa nyt ukko tuo
Catulli carmina
Solistit:
Linda Widstedt, sopraano
Matti Piipponen, tenori
pianoja ja lyömäsoittimia

Miser catulle,
Desinas ineptire
(8), ns. tuskanelegiassa (76) ja
ennen kaikkea epigrammissa
Odi et amo (85), jossa runoilija
on piirtänyt koko kohtalonsa yhteen
säepariin, riitasointuun "vihaan ja
rakastan":

Odi et amo. Quare id faciam,
fortasse requiris.
Nescio, sed fieri
sentio et excrucior.
Tietää tahtonut, miks
viha, rakkaus mieltäni raastaa.
"Tiedä en, tunnen vain,
ristillä kärsii saan.
(suom. Päivö Oksala)

Jos Orffin "Catulluksen lauluja"
kuuntelee klassisen filologin kannalta,
joutuu myöntämään, että säveltäjä
kykenee ilmaisemaan tehokkaasti runojen
emotionaalisen, orgiastisen elementin.
Sensijaan runoilijan psyyken yhtä
voimakas intellektuaalinen tekijä ei
saa riittävää vastinetta hänen
sävelkielessään.

Teivas Oksala

kello 12—14

kello 14—15

kello 15—17

kello 17—19

kello 20

kello 22.15

Lausunnan päivät
Televisio ja kulttuuri
Prof. Enrico Mainardi:
"Bach ja sello"

Elokuva
Lausunnan päivät
Televisio ja kulttuuri
Valokuvan päivät
Elokuva
Korokekeskustelu (laus. päiv.)
"Koulu ja puhuttu kulttuuri"

Enrico Mainardi:
Bach-ilta
Myöhäiselokuva

ENRICO MAINARDI

Bach-ilta

Sarja I soolosekulle
Praeludium
Allemande
Courante
Sarabande
Menuetto I
Menuetto II

Gigue
Sarja V soolosekulle
Praeludium
Allemande
Courante
Sarabande
Gavotte I
Gavotte II
Gigue
väliaika

Sarja VI soolosekulle
Praeludium
Allemande
Courante
Sarabande
Gavotte I
Gavotte II
Gigue

2. kuuluu aikamme johtaviin sellisteihin, jonka nimi tunnustamme liittyy samaan seuraan ja kategoriaan Wilhelm Furtwänglerin, Georg Kulenkampfin ja Edwin Fischerin kanssa. Trio Schneiderhahn — Mainardi — Fischer pysyy yleismaailmallisen musiikkiyleisön muistissa soivana legendana — kuten niin monet Enrico Mainardin esiintymiset keskeisillä musiikkijuhlilla, levyillä, radiossa. Erikosen läheisesti liittyy Mainardin nimi Bachin selloteoksiin. Hänen kokonaislevytyksensä DGG:lle soolospellosarjoista sekä hänen laatimansa pedagoginen laitos mainitusta teosarjasta ovat vakiinnuttaneet hänen asemansa suuren Tuomas-kanttorin selloteosten suurimpana tulkitsijana aikanamme. "Jyväskylän kesä" on iloinen ja ylpeä niin Mainardin esiintymisistä kuin hänen toiminnastaan sellonsoiton mestarikurssin opettajana — kurssin, jonka punaisena lankana on juuri Bachin sellomusiikki. Vieraamme toiminta opettajana on merkitykseltään yleismaailmallista luokkaa: monet aikamme johtavista sellisteista ovat hänen oppilaitaan — niin meillä kuin muualla.

Maestro Mainardi on syntynyt v. 1897. Jo 13-vuotiaana hän suoritti Milanon konservatorion diplomoin ja nopeassa tahdissa hänen taiteensa alkoi kohota kansainväliseen kuuluisuuteen. Berliini oli Mainardin toinen tärkeä opintokaupunki: hänen opettajanaan oli kuulu Hugo Becker, jonka seuraajaksi Berliinin musiikkikorkeakoulun ensimmäisen sellonsoiton professorin virkaan Mainardi valittiin v. 1929. Muutamaa vuotta myöhemmin hän tuli vastaavaan asemaan Rooman Santa Cecilia-akatemiassa, jonka näkyvimpiä opettajahahmoja hän edelleenkin on. Mainardin nimi liittyy kotimaan Italian ulkopuolella erikoisen läheisesti myös sellaisten kaupunkien ja musiikkijuhlien nimiin kuin Luzern, München ja Salzburg. Tämä uljas selloruhtinas on ajassamme ainutlaatuinen, "staafilainen" hahmo: hänen taiteessaan ja henkilössään yhtyy italialainen hehku ja sielunaateluus goetheläiseen "Geistiiin", monumentaaliseen ajatusarkkitehtuuriin. Seppo Nummi

3.

Perjantai 3. 7. kello 9—11
 kello 11—12
 kello 12—14

 kello 14—15
 kello 15—17

 kello 17—19

 kello 20

 kello 22
 kello 22.15

SEVERINO CAZZELLONI

huilu-ilta
 Paavo Heininen, piano
 C. Ph. E. Bach
 Franz Schubert
 Claude Debussy

Olivier Messiaen
 Edgar Varèse
 Niccolò Castiglioni
 Luciano Berio

Lausunnan päivät
 Televisio ja kulttuuri
 Tri Hilde Himmelweit:
 ”Televisio ja lapsi”
 Elokuva
 Lausunnan päivät
 Televisio ja kulttuuri
 Valokuvan päivät
 Elokuva
 Korokekeskustelu:
 ”Televisio ja kulttuuri
 Severino Gazzelloni:
 Huilu-ilta
 Christian Schwindtin yhtye
 Myöhäiselokuva

Sonaatti, a, soolohuilulle
 Variazioni op. 160
 Siryx soolohuilulle
 väliaika
 Le merle noir
 Density 21,5 soolohuilulle
 Gymel
 Sequenza

SEVERINO GAZZELLONI,

Rooman Santa Ceciliaan huilunsoiton professori, on pianisti David Tudorin ja lyömäsoittintaitelija Christoph Caskelin ohella omalle soittimelleen kirjoitetun avantgardistisen musiikin esittäjänä kiistattomimmin maailman ensimmäinen taiteilija. Lähes koko moderni huilukirjallisuus on saanut kantaesityksensä hänen kauttaan, niiden joukossa esim. Edgar Varèsen Density 21,5 (Ominaispaino 21,5), joka on vartavasten kirjoitettu Severino Gazzellonille ja hänen platinahuilulleen — platinan ominaispaino on nimittäin juuri 21,5.

Severino Gazzelloni, joka paitsi modernin, myös klassillisen huilukirjallisuuden esittäjänä tunnustetaan maailman ensimmäisiin kuuluvaksi, on pedagogina muodostanut laajan koulukunnan Roomassa ja Darmstadtin nykymusiikkikursseilla johdolla opiskelleista huilisteista. Hänen saamisensa opettajaksi Jyväskylään on siten eräs huomattavimpia viime vuosina saatuja voittoja instrumentalisti-koulutuksemme alalla.

PAAVO HEININEN, joka konsertissa toimii prof. Gazzellonin säestäjänä, on nykyään ensi sijassa tunnettu säveltäjänä. Monet musiikkielämäämme tarkkaavaisesti seuranneet muistavat kuitenkin, että häntä takavuosina pidettiin yhtenä lupaavimmista pianovirtuoseistamme. Paavo Heinisen siirtymistä säveltäjäksi onkin luonnehdittu tappioksi esittäville, voitoksi luovalle säveltaiteellemme.

CHRISTIAN SCHWINDT'IN YHTYE

Jazz-konsertti
 kokoonpano
 Tuomas Kotovirta, as, ss
 Erik Dannholm, ts
 Henrik Otto Donner, tp
 Pentti Hietanen, p
 Tapani Tamminen, b
 Christian Schwindt, dr

Yhtye valitsee ohjelmistonsa seuraavista kappaleista

Pentti Hietanen:

Morgiana
 Sweet C
 Nepa
 Ottomaani
 Sexus

Henrik Otto Donner:
 Rushed
 Släkt och vänner
 Unfortunately he failed
 Blues for Mause
 Kinetique
 Atwilts
 Toot
 Karibaldy
 Seul B 8

Erik Dannholm:
 Nurgid
 Splonk

3.

4. Lauantai 4. 7. kello

SIBELIUS-AKATEMIAN KAMARIORKESTERI

Retki Äänekoskelle
perillä Sibelius-Akatemian
kamariorkesterin matinea

perustettiin vuonna 1958. Johtajana toimi alusta alkaen Jorma Panula ja konserttimestarina Matti Piipponen, joka nyt kun siirtyy Saksaan ooppera-laulajaksi luovuttaa paikkansa Pekka Karille. Orkesteri on menestyksekkäästi viljellyt kamariorkesterikulttuuria ja sen ohjelmisto on keskittynyt lähinnä esiklassilliseen ja moderniin musiikkiin — romanttiselta kaudelta lienee esitetty vain Sibeliuksen Rakastava-sarja. Uutta musiikkia ovat edustaneet mm. Blomdahl, Webern, Rautavaara (Canto I) ja Heininen (Konsertto jousille).

Korkean tasonsa vuoksi orkesteri on saanut tilaisuuden esiintyä mm. Sibelius-Viikolla ja Turun Musiikki-juhliilla. Menestyksellisen konsertti-matkan orkesteri teki syksyllä 1963 Tukholmaan ja Göteborgiin, sen jälkeen on ollut puhetta mm. Amerikan-turneesta.

Matinea
Äänekoskella
johtaa
Matti Piipponen
solisteina
Ailla Vitikka, viulu
Fabian Dahlström, nokkahuilu
Olli Ruottinen, huilu

Georg Philip Telemann:
Konsertto alttonokkahuilulle
ja jousille
Fabian Dahlström
Georg Philip Telemann:
Konsertto huilulle, nokkahuilulle
ja jousille
Fabian Dahlström, Olli Ruottinen

väliaika
Josef Haydn:
Viulukonsertto
Ailla Vitikka
Domenico Scarlatti:
Sinfonia, d

Sunnuntai 5. 7. kello 10

kello 12—14

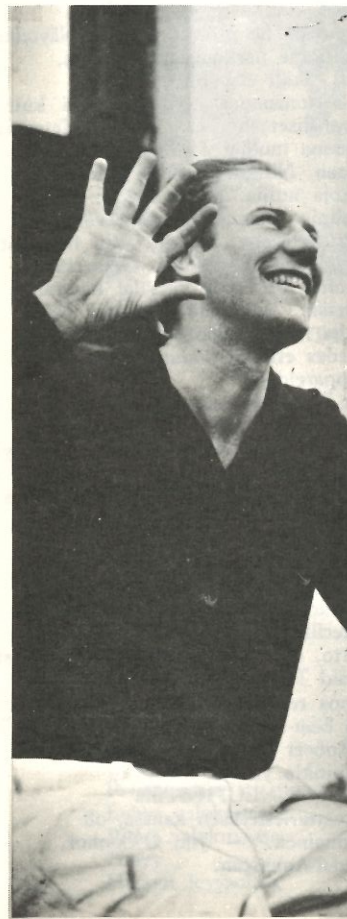
kello 14—16

kello 16—18

kello 17—19

kello 19.30

kello 22.30

Jumalanpalvelus
saarnaa prof. Erkki Kansanaho

Jan Flejšar näyttelyn avaus

Nykymusiikin päivät

Korokekeskustelu:

”Ihmisen ongelma”

Prof. Martti Takala,

prof. Jaakko Hintikka,

opetusneuvos Yrjö Kallinen,

prof. Erkki Kansanaho ja

akateemikko Rolf Nevanlinna,

Nykymusiikinpäivät

Lyyrinen matinea

J. Gelberin ”Connection”

Ken Deweyn happening

KEN DEWEY

Kenneth G. Dewey syntyi Amerikassa v. 1934 ja aikoi kuvanveistäjäksi.

Tässä tarkoituksessa hän opiskeli kuvanveistoa, maalaustaidetta ja draamataidetta Columbia Universityssä.

Vähitellen hän huomasi teatterin omimmaksi alakseen, käsitys, joka hänellä on vieläkin. Niinpä hän mm. näytteli erästä osaa Mishiman Hanjossa ja ohjasi Jack Gelberin näytelmän The Apple. Hän opiskeli New Yorkin Actor's Studiossa opiskelutoverinaan mm. Marilyn Monroe, ihminen, jota hän ei unohda koskaan.

Taloudellisista syistä Ken dewey tämän jälkeen joutui hakeutumaan porvarillisemmille aloille. Jonkin aikaa hän toimi merimiehenä mm. American Bear Express-laivalla (hänen kerrotaan pistäytyneen aina Ahvenanmaalla saakka), ja ryhtyi sitten liikennealentäjäksi. Viimeksi mainittua tointa hän ei vielääkään ole kokonaan jättänyt, yhä hän silloin tällöin karistaa maan jalkojensa alta ja nousee taivaalle.

Takaisin teatteriin hän palasi saatuaan paikan Martha Grahamin teatteriseurueen järjestäjänä ja valaistumestarina. Sen jälkeen hän toimi San Franciscolaisen ACT-teatterin sekä Ann Halprinin Dancer's Workshopin piirissä, kirjoittaen ja ohjaten ensiksi mainitulle maailmankuulun näytelmänsä The Gift. Euroopan kiertue keväällä ja kesällä 1963 toi hänet vihdoin Pohjolaan, josta hän ei sen koommin ole poistunut. Esitykset Helsingissä, Tukholmassa,

Kööpenhamina, Oslossa ym. ovat tehneet hänestä keskeisen hahmon pohjoismaisissa avantgardistipiireissä. Hän on saavuttanut mainetta mitä erilaisimpien kompositioiden mestarina, esim. Svenska Dagbladetin arvostettu musiikkikriitikko Göran Fant on luonnehtinut häntä sanoilla "Världens bästa kompositör" maailman paras säveltäjä, kompositööri).

Sana happening liitetään yleisesti Ken Deweyn nimeen. Termi on erittäin laaja, ja se on ollut omiaan sekoittamaan useiden teatteri- ja musiikki arvostelijoiden käsitemaailmaa, nimenomaan koska se haluaa poistaa rajoja eri taiteenalojen välillä. Ken Deweyn ohjaamat esitykset lähtevät aina itse esitystilanteesta, paikasta, erilaisista luonnollisista materiaaleista, jotka tiettyihin konfliktitiloihin saatettuina kootaan uusina, yllättävinä, kauniina, ärsyttävinä, kuka mitenkään. Happening ei ole yhteistaideteos sen enempää kuin tykki on amme. Happeningissä ja juuri happeningissä sovelletaan taiteellisen luomisen ainutkertaisuusprinsiippiä. Mikä kerran oli, on muisto.

OTSO APPELQVIST

(s. 1940, ylioppilaaksi 1959) opiskeli Yhdysvalloissa vuoden 1960—61, sittemmin Teatterikorkeakoulussa ja Draamastudiossa. Appelqvist tuli nopeasti julkisuuteen teräväsanaisena poleemikkona ja kriitikkona lähinnä Ylioppilaslehdessä. Tällä hetkellä hänen toimintansa painopiste on Ylioppilasteatterissa.

TIMO BERGHOLM

(s. 1941, ylioppilaaksi 1961) opiskelee tänkin Teatterikorkeakoulussa ja Draamastudiossa. Hän on kirjoittanut teatterista ja kirjallisuudesta Ylioppilaslehteen. Hän ohjasi Ylioppilasteatterissa "Tylyn rakkauden laulun", joka nähdään televisiosovituksena ensi syksynä.

THE CONNECTION

Kuka muu voi saada niin paljon irti siitä kun taju lähtee?

"Leachin mestassa" muutamit narkomaanit odottavat Cowboyta, "heittäjää" eli heroiinin hankkijaa. Ennen näytelmän päättymistä Cowboy saapuu "lunta" taskussaan. Väliin jäävän ajan THE CONNECTION tutkii narkomaanien apatiaa, sitä miten he tappavat aikaansa ennen seuraavaa piikkiä: he nukkuvat, soittavat jazzia, riitelevät, kertovat itsestään. Nämä spurgut odottavat elämältä vain "dullaa", heroiinia, tavallisia porvarillisia ihmisiä tavallisine porvarillisine tarpeineen he pitävät nuijina. Näytelmä ei silti ole narkomaanien ylistys, paitsi sikäli että he osoittavat kiihottomampaa arvostelukykyä kuin porvarilliset ihmiset yleensä todeffsaan: "Saatana mull-ei o mitään nuijia vastaan. Niit-on paskoja välkkyjä ja paskoja nuijia." Jack Gelber ei esitä heroiinin ottamista tuomittavana eikä houkuttelevana. Spurgut vain haluavat lunta ja he ottavat sitä. Gelberin tarkoitus on saada katsojat kysymään itseltään: "Mitä minä haluan? Millä tavalla minun tilanteeni on parempi tai edes erilainen kuin noiden douppareiden?"

Kun The Connection sai ensi-iltansa vuonna 1959 The Living Theatre'ssa, New Yorkissa, kriitikki otti sen avosylin ja yksimielisen kiittävästi vastaan. Helsingin Ylioppilasteatterin tarkoitus on, ja sen täytyy olla, toinen kuin Jack Gelberin. Me elämme eri yhteiskunnassa. THE CONNECTIONISTA nähdään sen vuoksi alkuperäistä teatterillistetumpi versio. "Hitto, mitä roskaa." — Judith Christ, Herald Tribune. "Ainoa rehellinen ja tasapainoinen teos, mitä beat-sukupolvi on saanut aikaan." — Robert Brustein, New Republic. "Pieninkin yhteys, mikä THE CONNECTION'illa oli teatteriesityksen kanssa, oli satunnainen." — Jim O'Connor, Journal-American.

"Ensimmäinen todella mielenkiintoinen näytelmä off-Broadwayllä pitkiin aikoihin." — Donald Malcom, The New Yorker. THE CONNECTION on kolmissa kymmenissä olevan Jack Gelberin ensimmäinen näytelmä ja takasi

kirjoittajalleen maailmanmaineen. Hänen toinen näytelmänsä, THE APPLE, sai kantaesityksensä vuonna 1961 niin ikään The Living Theatre'ssa; sittemmin sen on ohjannut mm. Ken Dewey San Franciscossa. O. A. / T. B.

HEITTÄJÄ THE CONNECTION

Ohjaus

Musiikki
Lavastus

Suomennos

Leach
Ernie
Solly
Sam
1. muusikko
2. muusikko
3. muusikko
4. muusikko
5. muusikko
Jaybird
Cowboy
Pelastussisar
Lyhyt valokuvaaja
Pitkä valokuvaaja
Harry
Harryn levysoitin

JACK GELBER

Otso Appelqvist
Timo Bergholm
Otto Donner
Matti Ruohola
tarpeet Oy Mallasjuoma
Otso Appelqvist
Tuula Saarikoski
Kaj Chydenius
Pertti Lumirae
Otso Appelqvist
Matti Ruohola
Christian Schwindt
Erik Dannholm
Pentti Hietanen
Tapani Tamminen
Otto Donner
Pekka Laiho
Risto Aaltonen
Riikka Ikonen
Kari Franck
Oiva Fyrqvist

Philips

5.

6. Maanantai 6. 7. kello 8.30—10
kello 11—12
kello 12—14

kello 15—17

kello 17—19

kello 19.30
kello 20.30
kello 22.15

LARS WERNERIN KVINTETTI

valitsee I ja II
ohjelmistonsa seuraavista
sävellyksistä

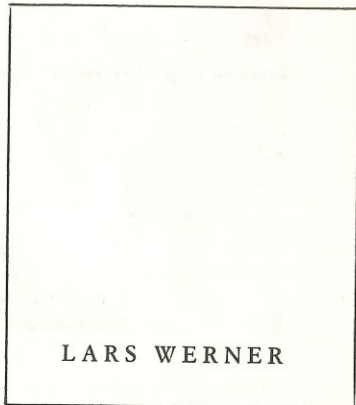
Lars Werner:
Vårt dagliga bröd
Solo för forte piano
Duet för trumpetare och
pianist
Lokattsvägen 46
Uppsalaballad
Konsert för
närvarande instrumentalister-
eller ryska sruvan
med mustasch

Curt Lindgren:
Bluesday on sunday
eller Sunday blues
EGAD: mäter temp och
bandets ...
EGAD: Valsar och finner stort
behagmen har svårt att sluta ...
Solo för kontrabas, osat:
— Allegro frenetico
— Hymn

Bengt Ernryd:
Hytt 92—95
What leaves seurahuone

Charles Parker:
Quasimodo

Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Nyky musiikin päivät
György Ligeti:
"Musiikillinen grafiikka"
Nyky musiikin päivät
Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Elokuva
Koro kekeskustelu (kuv. pedagog.)
"Koulu ja visuaalinen kulttuuri"
Lars Wernerin yhtye I ohjelma
II ohjelma
Myöhäiselokuva

LARS WERNER

s. 1934 on Ruotsin tunnetuimpia
jazzmuusikoita, pianisti ja säveltäjä.
Hän aloitti uransa bop-musiikkona ja
soitti useissa eri yhtyeissä. Tällä
hetkellä hänen oma yhtyeensä on
keskittynyt uusimman jazzin tutkimiseen
Werner on niitä säveltäjiä, joiden
toiminta keskittyy yhä enemmän tähän
klassillisen musiikin ja jazzin välisen
rajan poistamiseen. Hän on myös
määrätietoisesti pyrkinyt ruotsalaisen
ohjelmiston luomiseen, nimenomaan
itse säveltämällä lukemattomia teoksia.
Lähes kymmenen vuoden ajan hän on
toiminut Orkester-journalenin musiikki-
arvostelijana. Tällä hetkellä Wernerin
toiminta keskittyy Emanon-jazzryhmän
piiriin, jonka johtaja hän on.
Lars Werner opiskelee taidehistoriaa
Tukholman yliopistossa ja hänen
puutarhassaan kasvaa piano.

Tiistai 7. 7. kello 10—12

kello 10—12
kello 12—14

kello 15—17

kello 17—19

kello 20
kello 22.15

ROLF NEVANLINNA

yhdistää henkilöönä suuren matemaati-
kon ja suuren humanistin. Hänen oma
alansa on kruunannut tämän elämäntyön
korkeimmilla kunnianosoituksilla:
maailman johtavat yliopistot ovat
ylpeitä saadessaan laskea hänet
luennoitsijoittensa joukkoon. Zürichin
yliopiston matematiikan professorina hän
toimi vuodesta 1946 viime vuoteen.
Vuosina 1959—62 hän hoiti Kansain-
välisen Matemaattisen Unionin
presidentin tehtäviä. Helsingin yliopiston
opettajana hän on ollut jo v. 1922
alkaen: aluksi dosenttina, sitten —
vuodesta 1926 — professorina,
Myöhemmin myös matemaattis-
luonnontieteellisen tiedekunnan
dekaanina ja vuosina 1941—1945
yliopiston rehtorina. V. 1948 hänet
nimitettiin Suomen Akatemian jäseneksi.

7.
Jukka Pellinen:
Muodin muotoilusta
Nyky musiikin päivät
Akateemikko
Rolf Nevanlinna
Kansallisesta ja kansainvälisestä
kulttuurissa
Jan Flejšar:
Grafiikan ongelmista
Nyky musiikin päivät
Suomalais-ruotsalainen
avantgarde matinea
Elokuva
Liu Shi-Kunin piano-ilta
Myöhäiselokuva

Rolf Nevanlinnan osaksi tulleista
lukuista huomionosoituksista
mainittakoon vielä Wihurin kansain-
välinen palkinto.

"Jyväskylän kesään" liittyy tämän
ainutlaatuisen rikkaan persoonallisuuden
kuitenkin hänen "muusin" elementtinsä, syvä taiteellisuutensa,
kiinnostuksensa esteettisen aluetta ja
nimenomaan musiikkia kohtaan. Eteväenä
viulistina ja kamarimuusikkona hänen
asenteensa tähän taiteenalaan on hyvin
aktiivinen: hänen tietomääränsä myös
musiikin alalla on hämmästyttävä.
Rolf Nevanlinna on antanut arvokkaan
panoksensa useamminkin musiikki-
elämämme instituution kehitykselle:
mainitsisin erikoisesti Sibelius-Akatemian,
joka johtokunnan puheenjohtajana hän
parhaillaankin toimii, Suomen Kamari-
musiikkiseuran ja Jyväskylän kesän,
jonka kehitystä hän on ratkaisevalla
tavalla tukenut alkuvuosista lähtien.
Kulttuuripäivät kutsuivat hänet
kunniapuheenjohtajakseen v. 1963.

Rolf Nevanlinnan esiintymiset ovat
muodostuneet Jyväskylän kulttuurikesien
kohokohdiksi: kansallinen itse-
kriitikkimme ja -analyysimme olisi
jäänyt ja jäisi ratkaisevasti köyhemmäksi
ilman tätä ainutlaatuisen mittavaa
puheiden ja esitelmien sarjaa.

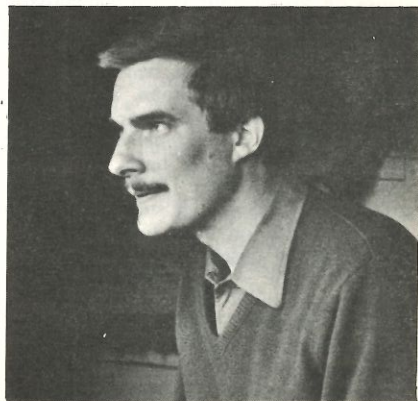
SIAMFONIA

Maailman ensimmäisten siamfonioiden kantaesityksen ohjelmalehtiseen kirjoitti Åke Tyleskog seuraavaa:

”Kuten siamilaisten kaksosten kumpikin osapuoli suostuu olemaan kiinnitettyinä toisiinsa, hyväksyy säveltäjä tänä iltana ensimmäisen kerran itsensä yhteistoiminnassa kollegansa kanssa. On luotu yhteispeli, jossa kuten kahden henkilön välisessä keskustelussa, tuloksen on pakko jäädä ennalta arvaamattomaksi.

Kuuden säveltäjän oli kirjoitettava sävellys joka voitiin yhdistää mihin tahansa sisarsävellykseen. Jokainen säveltäjä on tietenkin voinut tulkita tämän omalla tavallaan, mutta tietyt ehdot olivat yhteisiä: sävellyksen pituus määrättiin 8½ minuutiksi, instrumentaario käsitti trumpetin, käärytorven ja vetopasuunan, ts. soittimia, jotka tarjoavat maksimaaliset mahdollisuudet dynamiikan variointiin.”

Alun perin siamfoniaidea syntyi Helsingissä elokuussa 1963, jolloin Jan Bark ja Erkki Salmenhaara alkoivat suunnitella yhteistä sävellystä. Myöhemmin teamiin liittyivät ruotsalaiset Arne Mellnäs ja Lars Werner sekä suomalaiset Henrik Otto Donner ja Erkki Kurenniemi. Kantaesitys tapahtui toukokuun 15 päivänä 1964 Tukholman Moderna museetissa.

LIU SHI-KUN

on nuoresta iästään huolimatta — hän on vasta 25-vuotias — pianomaailman myyttisiä hahmoja. Liu Shi-kunin nimi ammuttiin yleismaailmalliseen tietouteen samanaikaisesti amerikkalaisen Van Cliburnin kanssa. Tuolloin kamppailivat nämä kaksi nuorukaista ensimmäisestä Tshaikovskin nimeä kantavasta kansainvälisestä palkinnosta — kilpailussa, joka lienee ollut alallaan korkeatasoisempi ja kireimpiä, mitä koskaan on pidetty. Jury ratkaisi ottelun äärimmäisen pienellä enemmistöllä Van Cliburnin hyväksi, mutta ainakin puolet kilpailua seuranneista kritikoista ja yleisöstä pitivät nuorta kiinalaista kilpailun syvimpänä, omintakeisimpana ja teknillisesti häikäisevimpänä soittajana. Tuosta ajasta lähtien on Liu Shi-kunista lännessä puhuttu — puhuttu paljonkin. Mutta häntä ei ole täällä kuultu. Venäjällä on toistuvasti verrattu Liu Shi-kunia itseensä Svjatoslar Richteriin. Hänenkin musisointinsa kun on ainutlaatuisen imponoiva yhdistelmä kaikki esteet voittavaa demonista taituruutta ja omintakeista, kompromissitonta sävelajattelua.

”Jyväskylän kesä” on erikoisen ylpeä tästä kaukaisesta vieraastaan, jonka ura on kasvava maailman yleisessä tietoisuudessa suurimpien kanssa rinnastettavaksi. Mainittakoon, että Liu Shi-kun matkustaa tällä kertaa Eurooppaan erikoisesti Jyväskylän kulttuuripäiviä varten.

Liu Shi-kun on tavallaan myös niiden ensiluokkaisten koulutusolosuhteiden tulos, jotka viime vuosikymmenen kuluessa on Kiinassa luotu musiikin alalla. Nimenomaan Shanghaiin, Tientshinin ja Pekingin konservatoriot edustavat hyvin korkeaa kategoriaa niin opettajakunnan tason ja opetus-suunnitelman tehokkuuden kuin

ulkonaisten olosuhteidenkin puolesta. Erikoisen tuloksekasta on näiden taidelaitosten toiminta pianotaiteen alueella: Liun lisäksi nauttivat kansainvälistä mainetta emigroitunut, mutta nyky-Kiinassa koulutettu Fou Tsong, viime vuonna Thaikovski-kilpailussa Ogdonille kunniakkaasti hävinnyt Yin Cheng-tsong sekä Itä-Euroopan maissa vastikään loistavan kiertueen tehnyt Li Ming-chiang. Seppo Nummi

Keskiviikko 8. 7. kello 8.30—10
kello 10—12

8.

kello 12—14

kello 15—17

kello 17—19

kello 20—22

kello 22.15

Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Akateemikko Alvar Aalto:
Arkkitehtuurin probleemoja
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Elokuva
Korokekeskustelu:
"Musiikkikasvatuksen ydinongelmat"
alustaa prof. Taneli Kuusisto
puheenjohtajana akateemikko
Joonas Kokkonen, keskustelijat:
fil.tri Timo Mäkinen, lehtori
Eero Polas, säveltäjä Kari Rydman,
prof. Erik Tawaststjerna
ja mus.opett. Liisa Tenkku
Sibelius-Akatemian kamariorkesterin
Vivaldi-ilta
Myöhäiselokuva

ja hänen kannanottonsa maan
rakentamiskysymyksissä ovat vaikuttaneet
syvästi visuaaliseen kulttuuriin, hän
on halunnut ennenkaikkea olla
suunnittelija ja rakentaja, jonka teokset
ovat vastauksena hänelle läheisimpiin
arkkitehtuurin kysymyksiin.
Pekka Suhonen

SIBELIUSAKATEMIAN KAMARIORKESTERI

Vivaldi-ilta
johtaa
Ulf Söderblom
solisteina
Severino Gazzelloni, huilu
Heimo Haitto, viulu
Enrico Mainardi, sello

Antonio Vivaldi:
Sinfonia dell'Opera "Olympiade"
Viulukonsertto
"Talvi" sarjasta "Vuodenajat"
Heimo Haitto
Concerto grosso, g
väli aika

Sellokonsertto, h
Enrico Mainardi
Huilukonsertto "Il cardellino"
Severino Gazzelloni
Concerto grosso, d
("L'estro armonico")

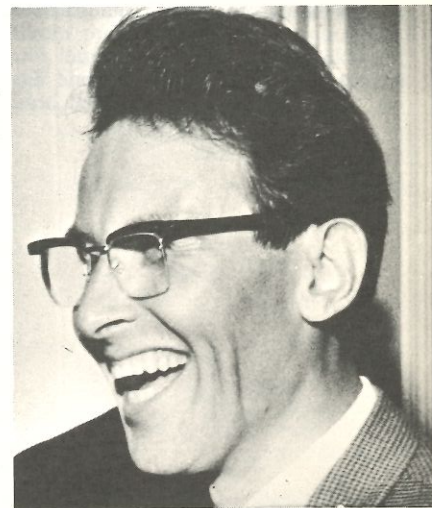
HEIMO HAITTO

s. 1925, kuuluu niihin harvoihin
suomalaisiin virtuooseihin, jotka ovat
saavuttaneet laajempaa kansainvälistä
mainetta. Kun hän 9-vuotiaana tuli
Boris Sirpon oppilaaksi Viipurin
musiikkiopistoon, hänellä oli jo pitkä-
aikaiset isänsä johtamat viuluopinnot
takanaan. Ensikonserttinsa hän piti
Helsingissä vuonna 1939 ja seuraavana
vuonna hän siirtyi Yhdysvaltoihin, jossa
esiintyi mm. Eugène Ormandyn
johtaman Philadelphian sinfonia-
orkesterin solistina. Sodan aikana
Heimo Haitto palveli 2 v. Yhdysvaltain
laivastossa, ja sen päätyttyä hän jatkoi
taiturinuraansa konsertoitien laajalti
sekä Yhdysvalloissa että Kanadassa.
Viime vuonna Heimo Haitto kotiutui
jälleen Suomeen. Konserteillaan hän on
ehtinyt jo luoda itselleen "uuden nimen"
maamme johtaviin kuuluvana
instrumentalistina.

8.

ULF SÖDERBLOM

s. 1930, on tunnetuimpia nuoria
kapellimestareitamme. Opiskeltuaan
pianonsoittoa ja laulua kotimaassa hän
siirtyi Wienin musiikkiakatemiaan,
jossa hän kahden vuoden opintojen
pääteeksi suoritti kapellimestari-
tutkinnon vuonna 1956. Vuonna 1957
hänet kiinnitettiin kapellimestariksi
Suomen Kansallisoopperaan, ja samalla
hän toimii Svenska Oratorieföreningin
ja Helsingin teatteriorkesterin johtajana.
Ulf Söderblom on esiintynyt kapelli-
mestarina myös ulkomailla.

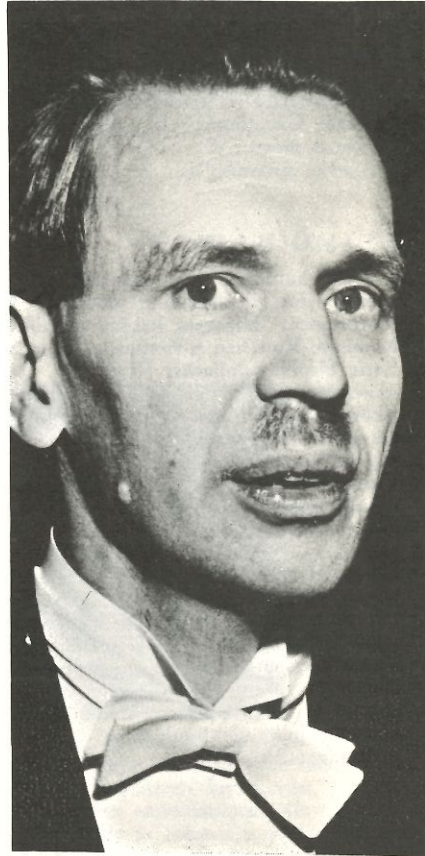

Torstai

9.

9. 7. kello 3.30—10
kello 10—12
- kello 11—12
kello 12—14
- kello 15—17
- kello 17—19
- kello 20—22
kello 22.15

Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Prof. Erik Tawaststjerna:
”Sibeliuksen ooppera
Neito tornissa”
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Elokuva
Rainer Kuisman lyöntisoitinmatinea
Matti Lehtisen lied-ilta
Myöhäiselokuva

ERIK TAWASTSTJERNA JA SIBELIUS

Helsingin yliopiston musiikkiteiden professori Erik Tawaststjerna on tutkijana, tiedemiehenä, esittäväenä pianotaitelijana ja — tämä lisättäköön — ihmisenä syventynyt Sibeliuksen maailmaan. Hänet tapaa hänen työhuoneestaan valtavan materiaali-paljouden keskeltä: Sibeliusta, hänen aikalaisiaan ja hänen aikaansa käsittelevää kirjallisuutta, Sibeliuksen ja Sibeliuksen sukulaisten ja ystävien kirjoitettuja, massoittain lehtileikkeitä, käsikirjoituksia, nuotteja, partituureja... Prof. Tawaststjerna työskentelee parhaillaan laajan Sibelius-elämäkerran parissa. Aikaisemmin hän on julkaissut tutkimuksen Sibeliuksen pianoteoksista (”Sibeliuksen pianoteokset säveltäjän kehityslinjan kuvastajana”, väitöskirja) sekä niitä käsittelevän esseekokoelman. Sibeliustutkimuksen ohessa on syntynyt myös Prokofjevin oopperaa ”Sota ja rauha” käsittelevä teos.

Prof. Tawaststjernan laajaa Sibelius-elämäkertaa odotetaan jännityksellä ei ainoastaan Suomessa vaan myös Ruotsissa, Englannissa ja Amerikassa — teos julkaistaan samanaikaisesti ruotsiksi ja englanniksi. Tiedetään, että Tawaststjernalla on ollut käytettävissään runsaasti ennen julkaisematonta autenttista aineistoa, mm. kirjoitettuja ja päiväkirjoja. Mutta tärkeintä on kuitenkin se kokonaisvaltainen tapa, jolla tutkija on syventynyt tutkittavaansa. Erik Tawaststjernalle Sibelius-tutkimus ei merkitse ainoastaan kuvien tosiasioiden keräämistä; hän eläytyy Sibeliuksen ajan musiikilliseen maailmannäyttämöön, Sibeliuksen teoksiin, ja ennen muuta hän on syvästi oivaltanut Sibeliuksen säveltäjäpersoonallisuuden, sen inhimillisyyden ja loiston, sen nerouden. Sibelius on suomalaisen musiikin-

tutkimuksen tärkein alue, ja hän kansalliseen aiheeseen Erik Tawaststjerna on syventynyt näkökulmasta, joka on kansainvälinen.

Myös esitelmöitsijänä ja luennoitsijana prof. Tawaststjerna on tunnettu Sibeliusta ja hänen musiikkiaan tunnetuksi, mm. Amerikassa, Saksassa ja Ranskassa. Yliopistollisissa luennoissaan hän on Sibeliuksen ohella käsitellyt romantiikan ja 1900-luvun musiikkia sekä pianomusiikkia. Hän on näiden musiikin alueiden laajakatseinen tuntija ja suggestiivinen esittäjä, jonka näkemyksillä on aina voimakas persoonallinen leima. Sibelius-kirjan jälkeen prof. Tawaststjernan suunnitelmiin kuuluvat mm. klaveerimusiikkia sekä Shostakovitshia käsittelevät teokset. Erkki Salmenhaara

RAINER KUISMA

(s. 1931) on Pohjoismaiden etevimpiä lyöntisoittajia. Hän opiskeli Sibelius-Akatemiassa 1944—47 Gunnar Koskisen ja Kööpenhaminan musiikki-korkeakoulussa 1955 ja 1957 Børge Ritz-Andersenin johdolla. Vuonna 1959 hän teki opintomatkan Yhdysvaltoihin opiskellen kuuden viikon ajan Tanglewoodissa.

Vv. 1948—1956 Rainer Kuisma toimi Helsingin kaupunginorkesterin patarumpusoittajana, ja vuodesta 1956 hän on Radion Sinfoniaorkesterin ensimmäinen lyöntisoittaja. Hän on esiintynyt kaikkien Pohjoismaiden radioissa lyöntisoittimien solistina ja hänen ohjelmistonsa keskeisiä teoksia ovat mm. Darius Milhaudin Marimbakonsertto, Karlheinz Stockhausenin Zyklus sekä Franco Donatonin Patarumpukonsertto. Rainer Kuisma ei ole koskaan saanut stipendia.

RAINER KUISMA

Lyöntisoitinmatinea

Carlos Chevets:

Toccata

Wilhelm Killmayer:

Kolme tanssia

solistina Asser Sipilä (oboe)

Tauno Marttinen:

Hahmoja

Darius Milhaud:

Marimbakonsertto

Avustaa Ilpo Saunio, piano

sekä lyöntisoitinryhty

MATTI LEHTINEN

on suomalaisen lied-taiteen edustavimpia nimiä. Konserteillaan hän on saavuttanut laajaa menestystä sekä kotimaassa että Keski-Euroopassa. Erityisen suuriarvoisena on pidettävä sitä työtä, jota hän on tehnyt musiikkikulttuurimme hyväksi kantaesittäjänä ja uudemman lied-kirjallisuuden tuojana yleisömmelle ulottuville. Oltuaan välillä pitemmän aikaa kiinnitettyä Saksassa Matti Lehtinen on jälleen kuluneen sesongin aikana esiintynyt myös Kansallisopperassa, jossa hänen suorituksensa Don Giovannin ja Wolframin osissa ovat saaneet yksimielistä ja varauksetonta tunnustusta. Matti Lehtinen toimii tätä nykyä Sibelius-Akatemian laulun professorina.

Tämäniltaisen konsertin ohjelmassa kiinnittää huomiota uudemman lied-kirjallisuuden huomattava osuus. Klassillisen Wolf-osaston jälkeen seuraa Puolan kukoistavan nykymusiikin nimekkäimpiin edustajiin kuuluvan Kazimierz Serockin laulusarja Herz der Nächte, joka kuullaan nyt ensi kertaa Suomessa. Harvoin kuultuja ovat myös Jacques Ibertin Shaljapinille omistetut Don Quijote-laulut, jotka voittivat eräässä sävellyskilpailussa ensimmäisen sijan Ravelin paljon tunnetumpien Don Quijote-laulujen sijoittuessa toiselle tilalle. Kotimaisessa osastossa kuullaan Matti Lehtisen kantaesittämiä Erik Bergmanin ja Seppo Nummen lauluja.

PENTTI KOSKIMIES

on jo käsite. Hän on täydellisemmin kuin kukaan toinen suomalainen muusikko paneutunut yhteen kaikkein epäkiitollisimpaan ja yleisön vielä viime aikoihin asti väheksymään fakkiin, säestykseen. Jo sana 'säestys' on harhaanjohtava, sillä itse asiassa kysymys on eräästä esittävän taiteen vaikeimpiin kuuluvista alueista, todellisesta kamarimusiikista. Suurelta osalta Pentti Koskimiehen ansiosta säestys-sana onkin vähitellen häviämässä konserttien ohjelmalehtisistä kielellemme romukaupan takapihoille.

MATTI LEHTINEN laulu

Pentti Koskimies piano

Hugo Wolf:

Der Freund

Der Musikant

Verschwiege Liebe

Der verzweifelte Liebhaber

Nachtzauber

Seemanns Abschied

Kazimierz Serocki:

Herz der Nächte (K. I. Gatzzynski)

— Die Nacht

— Epistel an die Verliebten

— Begegnung mit der Mutter

— Schlitten

— Der Mond

väliaika

Jacques Ibert:

Chansons de Don Quichotte

— Chanson du départ (Ronsard)

— Chanson à Dulcinée (Arnoux)

— Chanson du Duc (Arnoux)

— Chanson de la mort (Arnoux)

Erik Bergman:

Serenad (Gullberg)

Si, drömmaren kommer där (Fröding)

Jäntblig (Fröding)

Seppo Nummi:

Sydänmaa (Hortamo)

— Sydänmaa

— Suomalainen madonna

— Hautajaiset

— Vaaralaulu

Perjantai 10. 7. kello 8.30—10
kello 10—12

10.

kello 12—14

kello 15—17

kello 17—19

kello 20—22
kello 22.15

ENZIO FORSBLOM

Cembalo

Avustavat:

Fabian Dahlström
Emanuel Elola
Kurt Helander
Ulf Hästbacka
Vili Pullinen
Olli Ruottinen

J. S. Bach:
Musikalisches Opfer
(esitysversio: Enzo Forsblom)

ricecar

Oktaavikaanon
Priimikaanon
Käännöskaanon
Harvennettu käännöskaanon
Modulaatiokaanon
triosonaatti

Largo
Allegro
Andante
Allegro

Peilikaanon
Krapukaanon
Käännöskaanon
4-ääninenkaanon
Kaanonfuuga
ricercar

Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Luigi Nono:
”Musiikki ja teatteri tänään”
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Nyky musiikin päivät
Elokuva
Gazzellonin ja Mainardin
mestarikurssien oppilaskonsertti
Das musikalische Opfer
Myöhäiselokuva

nokkahuilu
fagotti
viola
viulu
sello
huilu

cembalo
nokkahuilu, alttoviulu, fagotti
viulu, alttoviulu, sello
nokkahuilu, alttoviulu, viulu
viulu, alttoviulu, fagotti
viulu, alttoviulu, sello
huilu, viulu, sello, cembalo

väliaika
huilu, viulu, sello, cembalo
viulu, alttoviulu
alttoviulu, sello
nokkahuilu, viulu, alttoviulu, fagotti
huilu, cembalo
nokkahuilu, huilu, viulu, alttoviulu,
sello, fagotti, cembalo

J. S. Bach: MUSIKALISCHES OPFER

Vuonna 1747 sai Bach kutsun vierailla Potsdamissa kuninkaan hovissa. Täällä Bach sai tutustua kuninkaan opastamana linnan soitinkokoelmaan, ja täällä myös kuningas antoi hänelle teeman, josta Bach suoralta kädeltä improvisoi taidokkaan fuugan. Palattuaan Leipzigiin Bach sävelsi saamastaan kuninkaan teemasta sarjan erimuotoisia sävellyksiä, jotka hän kokonaisuudeksi yhdistettynä omisti Fredrik Suurelle nimellä Musikalisches Opfer.

Musikalisches Opfer sisältää kolmiäänisen ja kuusiäänisen fuugan (ricercar), triosonaatin sekä kymmenen kaanonsävellystä. Edellämainittu kolmiääninen fuuga on kaikesta päätellen myöhemmin nuotteihin merkitty Potsdamissa tehty improvisaatio. Suurin osa teoksen kaanoneista on ns. arvoituskaanoneita, joiden ratkaiseminen jää esittäjälle. Paria poikkeusta lukuunottamatta on esittäjälle myös annettu vapaat kädet soitinnuksen suhteen. Teoksen sävellysten järjestys ei myöskään ole yksiselitteinen.

Musikalisches Opfer tuo esille ainutlaatuisen nerokkaan yhden ja saman teeman kontrapunktisen käsittelyn. Tässä mielessä se on verrattavissa Goldberg-muunnelmiin ja Kunst der Fugeen. Ankarasta kontrapunktisuudesta huolimatta on Musikalisches Opfer ennen muuta elävää musiikkia jonka kuulemiseen ja vastaanottamiseen ei tarvita kontrapunktista tietoutta.
Enzo Forsblom

10.

HUILUN JA
SELLONSOITON SEKÄ
KAMARIMUSIIKIN
KURSSIT

26. 6.—10. 7.

yhdessä Suomen Kulttuurirahaston kanssa
Opettajina professorit Severino Gazzelloni
ja Enrico Mainardi Italiasta.
Oppilaskonsertti 10. 7. 17—19

Luantai 11. 7. kello 8.30—10
kello 10—12

11.

kello 12.15

kello 15

Kuvaamataidon pedagogiikkaa
Kansainvälinen arkkitehtuuri-
ja muotoiluseminaari
Päivien päätös
Juhlaesitelmä
akateemikko Joonas Kokkonen
Heimo Haitto, viulu
Timo Mäkinen, piano
Nuorison musiikkileirin päätöskonsertti

musiikkileiri

NUORISON MUSIIKILEIRI

29. 6. — 11. 7.

Koulujen musiikinopettajat r.y:n ja
Jyväskylän musiikkileiritoimikunnan
kanssa

johtaja
pääkapellimestari
2. kapellimestari

Opettajat:
viulu

sello

oboe
huilu
klarineti
trumpetti ja corno
pasuuna
lyöntisoittimet
äänenuodostus
kuorolaulu a cappella
kuorolaulu

lehtori Eero Polas
prof. Tauno Hannikainen
Ahti Karjalainen

Onni Suhonen
Heimo Haitto
Roy Asplund
Ulf Hästbacka
Vili Pullinen
Erkki Talpo
Asser Sipilä
Olli Ruottinen
Eero Linnala
Lauri Ojala
Olavi Lampinen
Rainer Kuisma
Lea Piltti
Martti Neuvonen
Eero Polas

TAUNO HANNIKAINEN

on nimi, joka ei juuri esittäyäkä kaipaa: se kuuluu esittävän taiteemme historian kunniaakkaimpiin. Maailmassa ei liene montakaan todella huomattavaa musiikkikeskusta, jossa prof. Hannikainen ei olisi johtanut, ja myös hänen levytyksensä niin idässä kuin lännessä nauttivat suurta arvonantoa. Tauno Hannikainen on Jyväskylän poika. Kotikaupungin kulttuurijuhla on siksikin erikoisen iloinen saadessaan nyt ensi kertaa liittää tämän kuulun musiikon opettaja- ja esiintymisvoimiinsa.

Erikoisen läheisesti liittyy Tauno Hannikaisen nimi nuorison musiikin-
viljelyyn. Jo toimiessaan Turun kaupunginorkesterin johtajana 30-luvulla vei Tauno Hannikainen harvinaisella efektiivisyydellä orkesterinsa ja samalla musiikin kouluihin saaden aikaan taiteellista pohjamuokkausta joka nyt kantaa hedelmää. Yhdysvaltojen vuosinaan hän johti ja perusti mainetta saavuttaneita nuorison sinfonia-orkestereita sekä Chicagossa että Duluthissa. Helsingin Nuoriso-orkesterin Hannikainen perusti v. 1953. Suomen musiikkinuoriso on kutsunut prof. Hannikaisen kunniajäsenekseen. Jyväskylän nuorison musiikkikoulutus-toiminnan keskeisenä persoonallisuutena hän taas kerran antaa arvokkaan panoksensa nuorisomme hyväksi. Seppo Nummi

11.

televisio ja kulttuuri

muodostavat ongelmakentän, jonka merkitystä ei voida yliarvioida. Television vaikutus yhteiskuntaan ja ihmiseen on tällä hetkellä luultavasti kaikista massatiedotusvälineistä huomattavin. Kulttuurielämässä tv-toiminta kantaa vastuuta useasta tärkeästä sektorista. Jyväskylän kesä pyrkii ottamaan kantaa kaikkiin todella ajankohtaisiin, todella mittaviin kulttuuri-ilmiöihin. Television ja kulttuurin keskinäisiä suhteita ja vuorovaikutuksia tutkiva kongressi on siksi luonnollinen osa ohjelmaamme.

TELEVISIO JA KULTTUURIKONGRESSI

Kurssi järjestetään yhteistoiminnassa Suomen Television ja Katso-lehden kanssa.

Keskiviikko	1. 7.	kello 17—19
Torstai	2. 7.	kello 9—10 kello 10—11 kello 15—16 kello 16—17
Perjantai	3. 7.	kello 10—12 kello 12—14 kello 16—17 kello 17—18

Hilde Himmelweitin vierailun on järjestänyt Suomen televisio ja se antaa kongressille erikoista loistokkuutta. On kysymyksessä eräs televisioalan tunnetuimmista asiantuntijoista, jonka asema yliopistonopettajana ja tutkijana on yhtä tärkeä kuin esitelmöitsijänä ja tuottajanakin. Intendentti Håkan Unsgaard on Ruotsin tunnetuimpia televisioasiantuntijoita, jonka sosiologiset tutkimukset ovat herättäneet laajaa huomiota.

Intendentti Håkan Undsgaard:
Televisio sosiaalisessa kentässä.
Fil. kand. Pekka Tarkka:
Televisio ja kirjallisuus.
Ohjaaja Seppo Wallin:
Televisio ja teatteri.
Dosentti Sakari Saarikivi:
Televisio ja visuaalinen kulttuuri.
Säveltäjä Seppo Nummi:
Televisio ja musiikki.
Fil. maist. Saara Palmgren:
Televisio ja aikuiskasvatus.
Tri Hilde Himmelweit:
Televisio ja lapsi.
Toim. Peter von Bagh:
Televisio ja elokuva.
Korokekeskustelu:
"Televisio ja kulttuuri"
Alustajana ohjelmapäällikkö
Wille Zilliacus. puheenjohtajana
päätoimittaja Pentti Pirhonen.
Osanottajat: tuotantopäällikkö
Olli Hämäläinen,
kirjailija Pekka Lounela,
suunnittelupäällikkö Saara Palmgren,
toim.joht. fil.kand. E. S. Repo,
fil.kand. Pekka Tarkka.

VALOKUVAN PÄIVÄT

1.—3. 7.

järjestetty
Jyväskylän Kameraseuran kanssa

keskiviikko	1. 7.	kello 15—17 kello 17—19
torstai	2. 7.	kello 15—16 kello 16—17
perjantai valokuva	3. 7.	kello 15—17

valokuva

Kansainvälisen valokuvanäyttelyn avaus
Keski-Suomen museossa
Fil. maist. Hilja Raviniemi
Mainoshoitaja P. K. Jaskari:
Valokuva taiteellisenä ilmaisukeinona
Fil. maist. Eino Mäkinen:
Valokuvauksen tyylikehityksestä
Fil. maist. Eino Mäkinen:
Valokuvan julkaisutekniikasta
Fil. maist. Eero Raviniemi:
Värivalokuvaus

lausunta

LAUSUNNAN PÄIVÄT

1.—5. 7.

järjestetty Suomen Lausujain Liiton kanssa

Keskiviikko 1. 7. kello 17—19

Torstai 2. 7. kello 9—11

kello 15—17

kello 17—19

Perjantai 3. 7. kello 9—11

kello 15—17

Lauantai 4. 7.

Sunnuntai kello 17—19

SUOMEN LAUSUJAIN LIITON

ensiesiintymisen

Jyväskylän Kulttuuripäivillä

Suomen Lausujain Liitto, perustettu 1938, on kuluneen neljännesvuosisadan aikana tehnyt työtä ei yksinomaisesti lausuntataiteen, vaan yleensä puhekuulttuurin ja kirjallisuuden hyväksi. Tahtomatta mitenkään mitätöidä sitä suuriarvoista työtä, mikä liitolla on takanapäin, on myönnettävä, että uusi aikakausi uusine vaatimuksineen on myöskin lausuntataiteessa koettu kriisinä, joka ainakin hetimitään vaikutti lamaanuttavasti liiton toimintaan. Samanaikaisesti paljastui koulutuksen puutteellisuus. Uuden runon seuraaminen perinteellisen

Toiminnanjohtaja Reino Jokilehto:
Päivien avaus

Fil. maist. Tuomas Anhava:

Mitä on olla retorinen

Fil. maist. Ritva Heikkilä:

Uuden teatterin vallankaappaus

Fil. tri Jaakko Ahokas:

Eksistenssifilosofia ja nykyrunous

Korokekeskustelu

”Koulu ja puhuttu kulttuuri?”

Puheenjohtajana fil. tri Pekka Mattila,

osanottajina fil. maist. Inkeri Lampi,

korkeakoulunlehtori Ossian Leisimo,

kirjailija Lassi Nummi,

yltiopp. Ulla Niskanen ja

abiturientti Mikko Pyhälä

Ryhmätyöskentelyn mahdollisuuksista

laajentaa ilmaisukeinoja

Näytteen suunnittelu: Katri Nironen ja

Marjatta Lehtonen

Fil. maist. Vappu Roos:

Luova lukija

Retki Äänekoskelle

Lyyriinen matinee. Ritva Ahonen,

Aune Eskola, Sirkka-Liisa Heiskanen,

Katri Nironen

koulutuksen pohjalta osoittautui mahdolliseksi. Oli tavallaan aloitettava alusta ja tämä kaikki vaati aikaa, pääsi syntymään kenties liiankin suuri välimatka perinteellisen ja uuden välille. Näiden päivien eräänä tarkoituksena on nyt kuitenkin osoittaa, että lausuntataide on tänäpäivänä aktiivisesti mukana uuden taiteen luomisprosessissa ja jatkaa sitä kulttuuriperinnettä, joka oikeuttaa jatkuvaan kokeilevaan ja ennakkoluulottomaan luovaan toimintaan. Päivien ohjelma sisältää eräitä suunta- viivoja, jotka avartavat kokonaiskuvaa ei yksinomaan lausunnan kannalta, vaan auttavat yleensä meitä lähestymään tämän päivän taidetta, joka on, näin voisi sanoa, alati muuttuvan maailman- kuvan eräs ilmenemismuoto.

LYHYESTI FILMIOHJELMASTA

Amerikkalainen elokuva on muuttunut, Hollywood tekee kuolemaa? Kunnioitetut vanukset viimeistelevät kuitenkin edelleen filmejään eri puolilla maailmaa. Mykänfilmin suuret ohjaajat tekevät viimeisiä teoksiaan, joihin saattaa kiinnittää lakastumattomia toiveita. Ray ja Mankiewicz ovat tyypillisiä keskipoiven (intellektuaalisia) lahjakkuuksia — tyypillisiä sikäläkin että heillä on ollut vaikeuksia selvittää hajoavan filmitoiminnan sekasortoisissa vaiheissa ja että heidän viimeisimmät teoksensa 55 PÄIVÄÄ PEKINGISSÄ resp. KLEOPATRA ovat heidän uransa kalleimmat ja mielenkiintoisimmat. Nuorin polvi on toistaiseksi sangen ongelmallista, eikä mitään ranskalaisiin kriitikko-ohjaajiin rinnastettavaa yhteisrintamaa ole syntynyt. Aikaisemmat valtavirtaukset hallitsevat yhä kokonaiskuvaa. Traditionalisteista esim. Ford, Hawks ja Hitchcock tekevät filmejä jatkuvasti, yhtä huomattavia kuin koska tahansa aikaisemmin. Griffith on ilmeisesti vaikuttanut kaikkiin vakavasti otettaviin ohjaajiin. Hänestä ovat versoneet elinvoimaiset suuntaukset amerikkalaisessa elokuvassa, ja yksinpä niin etäinen ja yksinäinen liike kuin venäläisen elokuvan 20-luku (Eisenstein, Pudovkin) sai häneltä tuntuja virikkeitä. Stroheimin vaikutus on hedelmällisimpiä; ja esim. Renoir tunnustautuu hänen oppilaakseen. Mm. Hawks ja Hitchcock ovat usein myöntäneet kiitollisuudenvelkansa Murnaulle. Filmikomiikan kultakausi on takana, mutta sen vaikutus on vieläkin tunnettavissa. Lubitsch edustaa äänifilmin komediaa parhaimmillaan; esim. Otto Preminger on hänen oppilaitaan. Henkilökohtaiset siteet mutkittavat muutenkin amerikkalaisessa filmissä mielenkiintoisella tavalla. Niinpä Griffithin apulaisina ja näyttelijöinä toimivat sellaiset ohjaaja- kuuluisuudet kuin Stroheim ja Raoul Walsh.

filmi

Amerikkalaisen elokuvan kaupalliset vaiheet kertovat niin värikkäitä murhenäytelmiä kuin valtavia menestyksiäkin. Griffith ansaitti KANSAKUNNAN SYNNYLLÄ enemmän kuin kukaan millään muulla elokuvalla. Seuraavana vuonna hän sirotti rahansa SUVAITSEMATTOMUUS-nimiseen filmiin; kaksi viimeistä vuosikymmentään hän eli melko köyhänä ja unohtettuna. Stroheim putosi elokuvateollisuudesta ennen aikaansa, syyinä hillitön rahan- käyttö ja — eettinen tinkimättömyys. Keaton jäi pelistä heti äänifilmin myötä, kuten monet muutkin lahjakkaimmista koomikoista. Kauttaaltaan fantastisiin menestyksiin ovat selviytyneet esim. Hitchcock ja — mies joka puuttuu tästä valikoimasta — Charles Chaplin. Heikään eivät silti ole säästyneet perustavanlaatuisilta väärinkäsityksiltä. Eurooppalaisilla ohjaajilla on aina ollut suuri osuus perinteellisessä amerikkalaisessa elokuvassa. Tästäkin ohjelmasta heihin kuuluvat wieniläiset Lang, Stroheim ja Lubitsch, saksalainen Murnau ja englantilainen Hitchcock. Peter von Bagh
Matti Salo

PETER VON BAGH

(s. 1943, ylioppilaaksi 1961)

Opiskelee Helsingin Yliopistossa kirjallisuutta, sosiologiaa ja filosofiaa, toiminnut Suomen Sosialidemokraatin filmiarvostelijana, kirjoittaa Ylioppilaslehteen. Kriitikkona hän kohosi heti maamme eturiviin, hän on yksi 60-luvun kulttuuripolven keskeinen hahmo ja uuden filmiestetiikan tiennäyttäjia. Viime aikoina ovat huomiota herättäneet hänen korkeatasoiset ohjaaja-analyyysinsä radiossa ja televisiossa.

MATTI SALO

(s. 1933, yo. 1953, fil.kand. 1962)

edustaa ensimmäistä vakavaa suomenkielistä filmikriitikkopolvea. Elokuvan ohella hän on amerikkalaisen kirjallisuuden tuntija ja on kirjoittanut kirjallisuusarvosteluja Uuteen Suomeen ja Helsingin Sanomiin. Filmiarvosteluja hän ei ymmärrettävästi ole kirjoittanut samoihin lehtiin, vaan muuane, mm. Ylioppilaslehteen. Nykyisin hän toimii Parnasson filmiesseistikkona. Hän on kirjoittanut maamme laajimmat filmiesseet; niitä on luettavissa mm. elokuvan vuosikirja STUDIOssa. Harrastukset: heitto-onginta ja Delmore Schwartz.

AMERIKKALAISEN ELOKUVAN KEHITYS

KESKIVIIKKONA 1. 7.
klo 17.00 D. W. Griffith:
BIRTH OF A NATION
(Kansakunnan synty, -15).

Griffithin kuuluisin elokuva on amerikkalaisen filmin ja yleensä elokuvakerronnan perusteos, suuren visionäärin sisällissotaepos. Tuskin milloinkaan myöhemmin mammuttifilmi ja pienimuotoinen draama ovat kohdanneet yhtä tasapainoisissa merkeissä.

22.00 Buster Keaton:
SHERLOCK JR. (-24)

"Suuri kivikasvo" Keaton jäi mykänfilmin nimeksi: ääni tuntui petokselta hänen komiikkansa yhteydessä. Häneltä ovat lähtöisin muutaman elokuvan suunnattomimmat gag'it, koomiset taitotemput. Keaton on koomikoista kekseliäin, täsmällisin, vähiten mihinkään valmiiseen hahmoon sidottu.

TORSTAINA 2. 7.

klo 14—15 toimittaja Peter von Bagh:
Kansainvälinen ja kansallinen
amerikkalainen elokuva.

17.00 Erich von Stroheim: GREED
(Saituri, -24)

22.00 Stroheim: MERRY-GO-ROUND
(Elämän valhe, -23)

Stroheim on elokuvarealismin isä, yksi tärkeä haarautuma Griffithin perinteessä. Hillitön rahankäyttö ja kieltäytyminen kompromisseista olivat syynä hänen ennenaikaiseen poistumiseensa elokuvateollisuudesta — näyttelijänä hän tosin esiintyi silloin tällöin ohjaustoimensa lopetettuaankin. Nähtävät elokuvat ovat hänen kuuluisimpansa.

PERJANTAINA 3. 7.

klo 15—16 maisteri Matti Salo:
Traditio ja nykyhetki amerikkalaisessa elokuvassa.

17.00 Howard Hawks:
RED RIVER
(Punainen virta, -48)

Hawksin on sanottu tehneen parhaat teoksensa jokaiselta viljeltäväkseen ottamaltaan alueelta. Tässä on ensimmäinen hänen kolmesta lännenfilmistään, liikkuva ja älykäs kertomus pitkästä historian lehdille menevästä karjankuljetuksesta. Siinä on havainnollisimmillaan ihmisen suhde ammattiinsa ja sen harjoittamiselle tärkeään luontoon. Pääosissa vakuuttavat John Wayne, Montgomery Clift, Walter Brennan ja Joanne Dru.

MAANANTAINA 6. 7.
17.00 F. W. Murnau: SUNRISE
(Auringonnousu, -27)

Murnaun päätyö on mykänfilmin ylittämätön saavutus. Se on kertomus kahden kulttuuripiirin, maaseudun ja kaupungin, törmäämisestä, joka heijastuu yksinkertaisen avioparin rakkauteen. Kysymys ongelman väkivaltaisesta ratkaisusta liukuu ohjaajalle tyyppillisesti kysymykseksi kaiken kauniin ja luottamuksellisen

TIISTAINA 7. 7.

22.00 Ernst Lubitsch:
TO BE OR NOT TO BE
(Ollako vai eikö olla, -41)

Lubitsch sai aikanaan yhtä laajan ja innostuneen yleisön "kosketuksensa" puolelle kuin konsanaan Hitchcock. Kevyemmin kuin kukaan hän kykeni luomaan (koomisia) kohtauksia, ja pikkurivon huumorin alueella hän on lyömätön.

KESKIVIKKONA 8. 7.

17.00 Fritz Lang:
YOU ONLY LIVE ONCE
(Karkuri, -37)

Langin toinen amerikkalainen elokuva, keskimäinen hänen ns. sosiaali-kriittisessä kolmikostaan, täydentää viimekesäistä Lang-esittelyä. Se on monien mielestä ohjaajan päätyö; Gavin Lambert puhuu laajassa tutkielmassaan filmin "kolmesta henkilöstä": mies (Henry Fonda), hänen naisensa ja yhteiskunta.

22.00 John Ford:
MY DARLING CLEMENTINE
(Aavikon laki, -47).

Taatun traditionalistin kuuluisin lännen-filmi, myyttitietoinen kertomus sheriffi Wyatt Earpin parhaasta taistelusta. Jäntevä, poeettinen filmi, joka ei lainkaan kärsi Fordia usein kiusaavasta sentimentaalisuudesta.

TORSTAINA 9. 7.

17.00 Robert Flaherty:
LOUISIANA STORY (-48)

Flaherty oli dokumenttifilmin isä ja alueen hartain, tunnollisin tutkija. Hän keskittyi tutkimaan yleisiä humanismia enemmän kuin yhteiskunnallisia ilmiöitä. Hän saavutti harvinaisen kontaktin luonnontilassa elävien kansojen kanssa. Flahertyn ennakkoluuloton ja tietoinen metodi kestää voitokkaasti vertailut dokumentti-filmin nykyisten virtausten rinnalla.

22.00 Nicholas Ray:
BITTER VICTORY

(Katkera voitto, -58)

"Tähän mennessä ehdottomin ja älyllisesti terävin sodanvastainen filmi" (Risto Hannula) on Suomessa jäänyt liian vähälle huomiolle, kuten myös muu osa Rayn parhaasta tuotannosta. Ray on uuden amerikkalaisen filmipolven huomattavia, tällä hetkellä tosin mammuttiensa takia hieman epäilyttävässä vaiheessa.

PERJANTAINA 10. 7.

17.00 Alfred Hitchcock:
I CONFESS

(Minä tunnustan, -52)

Hitchcock ei kaipaa lähempiä esittelyjä, hän kun on ainutlaatuisella tavalla onnistunut tasapainottamaan korkeatasoisen pop-toiminnan ja rikastuttavan formalistisen kilvoituksen. Hänen teoksiensa taso ei paljon huipulta hievahda; eikä "Minä tunnustan" ole suorituksista pienimpiä. Se edustaa puhtaimmillaan ohjaajalle läheistä syyllisyysproblematiikkaa.

22.00 Joseph L. Mankiewicz:

THE QUIET AMERICAN

(Hiljainen amerikkalainen, -57)

Kubrickin ("Tri Outolempi") ja Frankenheimerin ("Toukokuun 7 päivää") yritykset ovat ladanneet mielenkiintoa poliittisiin elokuviin. Munkiewiczin täällä kovin huonosti tunnettu reene-filmatisointi on sellaisia, todenteolla nimenomaan ennen "Kleopatraa" kunnostautuneen ohjaajan päätyö "Paljasjalkakreivittären" rinnalla.

Osa kopioista on saatu Suomen elokuva-arkiston välityksellä ulkomailta. Kaikki elokuvat esitellään näyttösten alussa. Lisäksi niitä kattaa yleisluento. Esittelijöinä toimivat Peter von Bagh ja Matti Salo.

nykymusiikki

NYKYMUSIIKIN PÄIVÄT "MUSIIKKITEATTERI TÄNÄÄN"

5. — 10. 7.

Sunnuntai 5. 7. kello 12—14

kello 16—18
kello 19.30

Maanantai 6. 7. kello 11—12
kello 12—14

kello 15—17

kello 19.30

Tiistai 7. 7. kello 10—11
kello 11—12

kello 15—17

kello 17—19

Keskiviikko 8. 7. kello 10—11
kello 11—12

kello 15—17

Torstai 9. 7. kello 11—12

kello 15—17
kello 17—19

Perjantai 10. 7. kello 10—11
kello 11—12

kello 12—14

György Ligeti
teoksestaan "Aventures"
Ligetin esitelmä jatkuu
Hels. Ylioppilasteatteri
J. Gelberin "Connection"
Ken Deweyn happening

Ken Dewey happeningistään
György Ligeti
musiikillisesta grafiikasta
Folke Rabe
progressiivisesta jazzista
Lars Wernerin kvartetin
konsertti I ohjelma
II ohjelma

Ken Dewey happeningistään
Joonas Kokkonen musiikin
vertikaalisesta ja horisontaalisesta
ulottuvuudesta
Folke Rabe
instrumenttaalisesta teatterista
Suomalais-ruotsalainen
avantgardematinea

Ken Dewey happeningistään
Joonas Kokkonen musiikin
vertikaalisesta ja horisontaalisesta
ulottuvuudesta
Luigi Nono
opperastaan "Intolleranza"

Joonas Kokkonen musiikin
absoluuttisuudesta
Luigi Nono uudesta oopperastaan
Rainer Kuisman lyömäsoitinmatinea
Carl Lesche musiikin hahmotuksesta
Joonas Kokkonen musiikin
vertikaalisesta ja horisontaalisesta
ulottuvuudesta
Luigi Nono musiikista ja teatterista
tänään

GYÖRGY LIGETI

Unkarissa v. 1923 syntynyt, mutta nykyään Wienissä asuva György Ligeti on suppealla, mutta täysipainoisella tuotannollaan kohonnut nopeasti erääksi avantgardemusiikin merkittävimmistä ja tunnetuimmista hahmoista. Ligetin säveltäjakehitykselle oli merkittävä tutustuminen Stockhauseniin, jonka luona hän v. 1956 kotimaastaan paettuaan jonkin aikaa asui. Tänä aikana Ligeti työskenteli myös Kölnin elektronimusiikin studiossa, jossa hän mm. realisoi sävellyksensä "Artikulations". Varsin pian hän kuitenkin erottautui darmstadtilaisesta piiristä sekä teoreettisessa että musiikillisessa katsannossa.

Orkesteriteoksissaan "Apparitions" (1958—59) ja "Atmosphères" (1961) sekä urkusävellyksessä "Volumina" (1962) hän kehitti kokonaan uudenlaisen tekniikan ja musiikillisen ilmaisen, joka merkitsee ratkaisevaa irtisanoutumista darmstadtilaisen teoreettisuuden kahleista. Ligeti ei kuitenkaan halunnut uusissa teoksissaan kehittää mitään 12-säveltekniikan tai sarjatekniikan kaltaista yleistä säveltämisen periaatetta. Hän korostaa sitä, että musiikillinen ilmaisu ja sen käyttämät teknilliset keinot ovat ainutkertaisia ja teoskohtaisia. Niinpä jo Ligetin seuraava teos, "Aventures" 3 laulajalle ja 7 instrumentille (1962), noudattaa aivan toisenlaisia ilmaisen ja strukturaalisen ajattelun periaatteita. Tällä hetkellä Ligeti säveltää Requemia, jonka kantaesitystä Tukholmassa ensi vuonna nykymusiikkipiireissä odotetaan suurella jännityksellä.

Erityisen suurta huomiota on herättänyt orkesteriteos "Atmosphères". Siinä Ligeti on täysin luopunut perinteellisen musiikin tärkeimmistä keinovaroista, melodiasta, soinnusta ja rytmistä, ja luonut sen sijaan staattisen, vain hitaasti hahmoaan ja ilmettään muuttavan sointikentän, jossa yksityisillä sävelillä ei ole mitään itsenäistä merkitystä. Ligetin kenttäteknikan tärkeimpiä ominaisuuksia on aperiodisuus: kaikki musiikilliset tapahtumat ovat uusia ja erilaisia, mikään ei toistu.

Ligeti on kansainvälisesti tunnettu myös terävänä teoreetikkona, analyysoijana ja loistavana luennoitsijana. Hän on tutkinut erityisesti Weberniä, mutta yhtä suvereenisti kuin hän ottaa esimerkkejä Weberniltä tai Stockhauseniilta hän saattaa viitata Haydniin, Mozartiin, Schubertiin tai Mahleriin. Miltei legendaarisen hohteen ovat saavuttaneet hänen esitelmiensä "Ligeti-parenteesit": jostakin pienestä yksityiskohdasta lähtien hän saattaa impulsiivisesti, mutta aina elegantin hallitusti kehitellä ajatusta suuriin yleisiin näkökohtiin saakka, "dies alles aber unter Parenthesen gesagt..."
Erkki Salmenhaara

JOONAS KOKKONEN

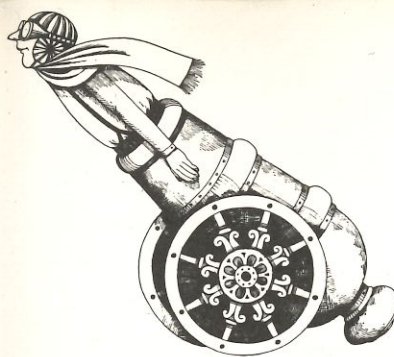
(s. 1921) kuuluu suomalaisen musiikin voimakkaimpiin ja omintakeisimpiin persoonallisuuksiin. Hänen tuotantonsa on alkanut herättää kasvavaa kansainvälistäkin mielenkiintoa — kuulut kapellimestarit, kamarimusiikkiyhtyeet ja solistit ovat ottaneet hänen teoksiaan ohjelmistoonsa ja esittäneet niitä kaikkialla varauksettomalla menestyksellä. Nimenomaan on todettu Joonas Kokkosen panos suuriarvoiseksi ja harvinaiseksi sinfonian kehittäjänä. Hänen lineaarisessa, hämmästyttävällä logiikalla toteutetussa sävelkudoksessaan on mestaruuden merkit. Sävelpintojen takana on aistittavissa mystiikkaan taipuvaisen mietiskelijän avarat ja voimakkaat mielenliikkeet. Kokkosen soitinnustyyli on tavallaan protesti monien aikamme säveltäjien sointiorgioita vastaan; kaikessa ytimekkyydessään hänen kirjoitustavassaan ilmenee kuitenkin myös hillitty ja hienostunut sointiväljen taju. Kokkosen pääteokset ovat kaksi sinfoniaa, läpilyöntiteos. Musiikkia jousille, laajaa kansainvälistä huomiota herättänyt Sinfonia da camera, Duo pianolle ja viululle, jousikvartetto sekä Missa a'cappella. Pedagogina Kokkonen on antanut arvokkaan panoksen Sibelius-Akatemian ja samalla nuoren säveltäjälangamme kehitykselle: useat huomiotaherättäneistä avantgardisteistamme ovat hänen oppilaitaan. Sibelius-Akatemian opettajaksi hän tuli maisterin tutkinnon ja pianodiplomin suorittettuaan v. 1948 ja kohosi 11 vuotta myöhemmin sävellyksen professoriksi. V. 1963 hänet nimitettiin Suomen Akatemian jäseneksi. Koko uransa ajan — myös arvokkaassa kriitikotoiminnassaan — akateemikko Kokkonen on osoittanut aktiivista kiinnostusta musiikin asemaa kohtaan sosiaalisessa kentässämme. Tämän voiman ja harkinnan tuloksia on myös Jyväskylän kulttuuripäivät, joiden kehittämisessä Joonas Kokkosella on ollut ja on ratkaiseva osuus.

LUIGI NONO

on Italian nuorimmasta säveltäjä-polvesta se, joka kaikkein selvimmin on tullut suuren yleisön tietoisuuteen maansa rikkaiden musiikkiperinteiden ennakkoluulottomana uudistajana. Nono, joka syntyi Venetsiassa 1928 vanhan sivistyssuvun jälkeläisenä, joutui ensin seuraamaan isänsä jälkiä ja opiskelemaan lakia. Vaikka tämä ala ei häntä kiinnostanutkaan, suoritti hän kuitenkin tohtorintutkinnon. Musiikkiopintonsa hän suoritti vanhemman kollegansa ja kapellimestarin Bruno Madernan sekä Hermann Scherchenin johdolla. Näiden opastamana hän tutustui Anton Webernin ajattelutapaan, joka sitten muodostui ratkaisevaksi hänen tulevalle kehitykselleen.

Webernin musiikista on peräisin se sarjallinen ajattelutapa, jonka soveltajana Nono 1950-luvun alussa Pierre Boulezin ja Karlheinz Stockhausenin ohella kohosi kansainväliseen maineeseen.

Yhteistä Nonon ja Stockhausenin musiikissa on se ankaruus ja loogisuus, jolla teosten rakennekaaviot luodaan. Vaikka kummankin säveltäjän käyttämä sarjallinen tekniikka on pääpiirteiltään samankaltainen, ei se estä teosten "ilmiasua" saamasta suurestikin poikkeavia muotoja. Kun Stockhausen suuntaa intellektinsä voiman ennen kaikkea abstraktien muotoratkaisujen löytämiseen, työskentelee Nono ensisijaisesti intuitiivisella pohjalla. Hänen musiikkinsa värikylläisyys ja visuaalisten assosiaatioiden runsaus on selitettävissä suurelta osalta juuri tämän perusteella, mutta tekijöitä on myös

muita: sosiaalinen asennoituminen, pyrkimys kontaktin luomiseen kuulijoiden kanssa on Nonon luomis-työssä erityisen korostetussa asemassa. Parhaimmillaan tämä ilmenee hänen ehkä kuuluisimmassa teoksessaan "Il canto sospeso" (Tukahdutettu laulu), jonka tekstikatkelmat on otettu eri maiden vastarintamiesten ennen teloitustaan kirjoittamista kirjeistä. Myös Nonon ooppera "Intolleranza", Suvaitsemattomuus, on teemaltaan yhteiskunnallis-poliittinen.

Se musiikillinen erityisala, jolla Nono kaikkein selvimmin erottuu kollegoistaan, on vokaalisen ilmaisun kehittäminen. Juuri sana saa hänen mielikuvituksensa syytymään, kertoipa se sitten orjuutetun ihmisen kärsimyksistä, vapaan yksilön totalitäärisessä valtiossa kokemasta tragediasta tai fasisteja vastaan tuntemansa vihan vuoksi henkensä menettäneestä isänmaan ystävästä.

CARL LESCHE

on viime vuosina kohonnut pohjoismaisten nykymusiikin tuntijoiden eturiviin. Nimenomaan hänen analyysiensä terävyys ja kannanottojensa linjakkuus on tullut esiin Ruotsin nykymusiikkiseura Fylkingenin toiminnassa, jonka teoreettisen työryhmän keskeisiin hahmoihin hän kuuluu. Mainitun seuran ja sen teoreetikkojen työ herätti yleismaailmallista huomiota viime vuonna Tukholmassa pidetyn kongressin yhteydessä. Tri Lesche on peruskoulutukseltaan psykologi, jota ainetta hän on opiskellut sekä Suomessa että ulkomailla. Kotimaassa hänellä on takanaan myös perusteelliset musiikkiopinnot. Carl Leschen nykyisenä asuinpaikkana on Tukholma, jossa hän toimii psykoanalytikkona. Jyväskylän kesä saa jo toisen kerran vieraakseen tämän kiintoisan, monipuolisen kulttuuripersoonallisuuden.

arkkitehtuuri ja muotoilu

KANSAINVÄLINEN
ARKKITEHTUURI- JA
MUOTOILUSEMINAARI
8. — 11. 7.

Keskiviikko	8. 7.	kello 10—12
		kello 12—14
		kello 15—17
Torstai	9. 7.	kello 10—12
		kello 15—17
Perjantai	10. 7.	kello 10—12
		kello 15—17
Lauantai	11. 7.	kello 10—12
		kello 15—

Timo Sarpaneva
muotoilusta ja luonnosta
Akateemikko Alvar Aalto
Arkkitehtuurin probleemoista
Yki Nummi
suomalaisen muotoilun taustasta
Aarne Ervi suomalaisen
arkkitehtuurin nykysuunnituksesta
Jonas Cedercreutz
asuntosuunnittelusta ja luonnosta
Ilmari Tapiovaara
puusta ja muotoilusta
Pentti Ahola
yleiskaavasta ja luonnosta
Marjatta Metsovaara
tekstiilitaiteesta teollisuutena ja käsityönä
Retkeily Keski-Suomen
arkkitehtuurikohteisiin

KUVAAMATAIDON PEDAGOGIIKKA

6. — 11. 7.

Maanantai	6. 7.	kello 8.30—10
		kello 15—16
		kello 16—17
		kello 17—19
Tiistai	7. 7.	
Lauantai	11. 7.	kello 8.30—10

kuvaama- taidonopettajat

Dr.phil. J. A. Soika
Teknillisestä askartelusta
Dr.phil. J. A. Soika
Saksan koulujen kuvaamataidon
opetussuunnitelmista
Dr.phil. J. A. Soika
Kuvaamataidonopettajien valmistuksesta
Saksassa
Koroakeskustelu
"Koulu ja visuaalinen kulttuuri",
puheenjohtajana Annikki Arola-Anttila,
osanottajina Zaida Helenius-Rantanen,
Ilmari Tapiovaara, Sakari Saarikivi,
Pekka Laurila, ylitarkastaja K. Hakama
ja W. Erko

Seminaari teknillisestä askartelusta
Dr.phil. J. A. Soika

J. A. SOIKA

s. 1914, Dr. phil, on tunnetuimpia
taidekasvatuksen asiantuntijoita tämän
hetken Euroopassa. Hän toimii mm.
Diesterwegin ja Berliinin korkeakoulujen
dosenttina, ja on INSEAn, kansain-
välisen taidekasvattajain liiton puheen-
johtaja, samoin kuin Saksan taide-
kasvattajain liiton puheenjohtaja. Hän
on julkaissut useita teoksia pedagogiikan,
sosiologian, psykologian sekä taide- ja
työkasvatuksen alalta. Edelleen hänellä
on ollut lukuisia taidellisia ja taide-
pedagogisia näyttelyitä eri puolilla
Eurooppaa.

näyttelyt

Kansainvälinen
valokuvanäyttely
Jan Flejšar: Käyttögrafiikkaa
Marjatta Metsovaara:
Tekstiilejä
Timo Sarpaneva:
Lasia
Ihmisen vapaa aika

MARJATTA METSOVAARA

Reipas kokeilunhalu ja elävä kiinnostus kaikkiin markkinoille ilmestyviin uusiin tekokuituihin on vuonna 1927 syntyneen ja 1949 Taideteollisen oppilaitoksen tekstiilitaitteen osastolta valmistuneen Marjatta Metsovaaran luonteenomaisimpia piirteitä. Tähän suorastaan pohjattomaan kokeilunhaluun liittyy lisäksi erinomainen ammattitaito ja erittäin varma väriäisti. Mutta niinpä hän onkin niitä rikkaasti uutta luovia taiteilijoita, joka kerran toisensa jälkeen pystyy yllättämään uusilla korkeatasoisilla, luomisenilosta ja taiteellisesta lahjakkuudesta kertovilla töillään.

Marjatta Metsovaaran laaja tuotanto, johon kuuluu huopia, mattoja, huonekalu- ja verhokankaita, huoneen jakamiseen soveltuvia efektiverhoja, ns. valoseinäkankaita sekä monia muita erilaisiin tarkoituksiin soveltuvia tekstiilejä, jakaantuu nykyisin kahteen eri linjaan: kotimaiseen ja ulkomaiseen. Hänen kotimainen tuotantonsa syntyy osittain omassa kutomossa, jonka ohella hän on suunnitellut mallistoa niin villa- kuin puuvillateollisuudellekin, myös pukukankaita. Lisäksi hän suunnittelee mallistoa kolmelle

belgialaiselle tehtaalle, joista yksi kutoo huonekalu- ja verhokankaita, toinen jacquardeja ja kolmas Wilton-mattoja. Ensimmäiset Marjatta Metsovaaran suunnittelemat modernit painetut sametit, jotka nekin on painettu Belgiassa, olivat mukana hänen viimeisimmässä, viime joulukuussa pidetyssä suuressa yksityisnäyttelyssään, joka täytti Helsingin koko Taidehallin.

Useitten kotimaisten yksityisnäyttelyjen ohella Marjatta Metsovaaralla on ollut omia näyttelyjä myös ulkomailla mm. Tukholmassa 1958 sekä yhdessä Maija-Liisa Komulaisen ja Nanny Stillin kanssa Brysselissä 1960. Lisäksi hän on ollut mukana lukuisissa yhteisnäyttelyissä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, mm. Brysselin maailmannäyttelyssä 1958, sekä Milanon Triennalessa 1957 ja 1960, jossa viimeksi mainitussa hän sai kultamitalin. Lisäksi hän on 1963 saanut Belgian valtion palkinnon "Lauréat de la Sélection Nationale d'Industrial Design".

TIMO SARPANEVA

Vuonna 1926 syntynyt Timo Sarpaneva tunnetaan parhaiten lasitaiteilijana sekä lukuisten suomalaisten taideteollisuusnäyttelyjen arkkitehtina. Hänen asteikkonsa on kuitenkin huomattavasti laajempi ja jo lyhyt ote hänen pitkäksi venähtäneestä ansioluettelostaan antaa siitä melko hyvän käsityksen.

Timo Sarpaneva on koulutukseltaan graafikko. On ehkä hämmästyttävää ja samalla kuvaavaa, että hän ensiksi herätti huomiota omaperäisillä, hienostuneilla kirjontasommitelmillaan, joita hän yhdessä äitinsä kanssa myös toteutti. Karhula-Iittalan lasitehtaan palveluksessa hän on ollut v:sta 1950. Lisäksi hän on toiminut Porin Puuvilla Oy:n taiteellisena johtajana ja suunnitellut puuvillakankaita, ollut kankaanpainannon opettajana Taide-teollisessa oppilaitoksessa, suunnitellut Porin Konepaja Oy:lle talousesineitä valuraudasta sekä ryijymattoja Villayhtymä Oy:lle.

Sen jälkeen kun lasi materiaalina sai hänet pauloihinsa, hänen niin taidekuin käyttölasinsakin ovat tuottaneet hänelle useita kansainvälisiä palkintoja, mm. Grand Prixin Milanon Triennalessa 1954 ja 1957 sekä kultamitalin 1960. Lisäksi hän on saanut kaksi kertaa hopeamitalin tekstiileistään. Ensi kerran 1951 ja toisen kerran 1957. Myöskin hänen 1957 suunnittelemansa Suomen osasto Triennalessa tuotti Grand Prixin. Muista Sarpanevan suunnittelemissa Suomen taideteollisuutta ulkomailla esitelleistä näyttelyistä voisi mainita mm. Hälsingborgissa pidetyn H 55,

useissa Euroopan maissa kiertäneen Finlandia-näyttelyn sekä viime toukokuussa Tokiossa järjestetyn suomalaisen taideteollisuusnäyttelyn.

Sarpanevalla on vuosien mittaan ehtinyt olla myös useita yksityisnäyttelyitä, joista ensimmäinen oli Helsingissä 1956, seuraava 1960 sekä viimeisin tämän vuoden maaliskuussa. Paitsi että hänen töitään on ollut mukana käytännöllisesti katsoen kaikissa yhteisnäyttelyissä ulkomailla hänellä on ollut myös useita yksityisnäyttelyitä: Kööpenhaminassa 1956, Tukholmassa 1957 sekä New Yorkissa ja Lontoossa 1958. Edellä mainittujen Triennale-palkintojen lisäksi hän on saanut mm. Lunning-palkinnon 1956 sekä useita muita ulkomaisia palkintoja.

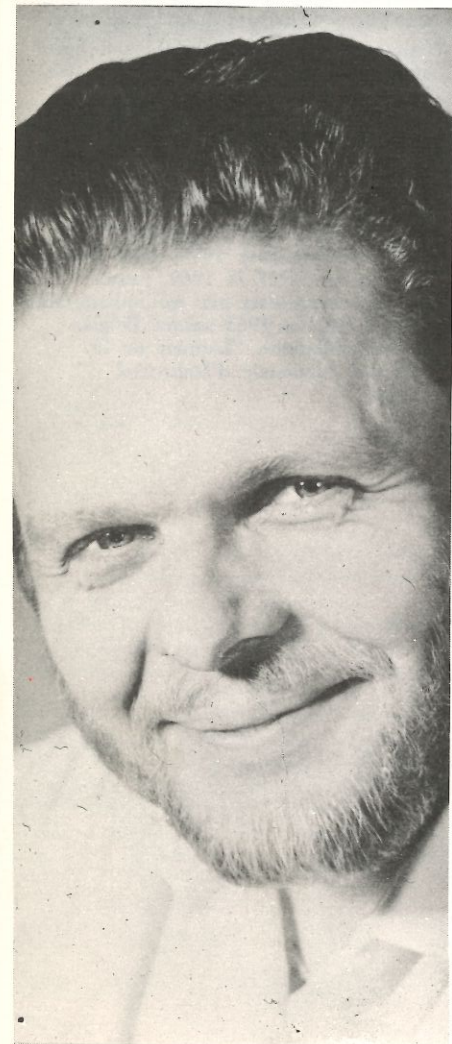
Graafikkona Sarpanevalla on tilillään useita julisteita, onnistuneesti suunniteltuja erikoisteoksia sekä erilaisia tuotepakkauksia, mm. hänen omia käyttölasejaan, valurautaisia patojaan sekä hänen muotoilemiaan kynttilöitä varten. Kyky uudistua sekä kiinnostua yhä uusista materiaaleista on elin- ja luomisvoimaisen taiteilijan tunnusmerkkejä ja tuoreimpana sellaisena voisi Timo Sarpanevan kohdalla hänen uusimpien lasiensa ohella pitää hänen kaunismuotoisia kynttilöitään.

JAPANILAISTA GRAFIIKKAA

Nykytaide on kauttaaltaan kansainvälistä. Suuret näyttelyt — sellaiset kuin vastikään avatut Venetsian ”Biennaali” tai Kasselin ”Documenta” — levittävät vaikutteita maasta toiseen; samojen taidekeskusten tapahtumia seurataan tarkoin joka taholla, periferiassakin. Ajallisesti ja paikallisesti kaukaiset taidekulttuurit kohtaavat toisensa kirjojen kuvasivuilla. Tästä aiheutuu se, että edellytykset kuvataiteen yhteisen kielen ymmärtämiseen ovat nykyään paremmat kuin koskaan aikaisemmin. Suuret etäisyydet ja kulttuuripohjan erilaisuus eivät enää muodosta estettä taiteen keinoin tapahtuvalle yhteydenotolle.

Japanin taiteessa on puupiirrosgraafiikalla oma keskeinen asemansa ja vahva perinteensä. Euroopan modernin taiteen uranuurtajat, impressionistit, löysivät noin sata vuotta sitten Japanin taiteen ja omaksuivat nimenomaan puupiirrostaiteesta monia piirteitä omaan maalaustapaansa. Toisen tulemuksensa Kaukoidän kultivoitu taidekulttuuri suoritti länsimaiseen kuvataiteeseen 2. maailmansotaa seuranneina vuosina, jolloin kalligrafian ja vapaamuotoisen maalauksellisuuden ilmaisuarvot omaksuttiin monilla tahoilla.

Mutta kysymyksessä on ilmeisesti ollut molemminpuolinen vuorovaikutus. Japanin nykyinen puupiirrostaide näyttää ennakkoluulottomasti ottaneen vaikutteita länsimaisesta kuvataiteesta. Japanilaisten nykytaiteilijain teoksissa on silti tallella vanhan omaleimaisen taidekulttuurin ja perinteellisesti korkean ammattitaidon luoma hienostunut atmosfääri.

VAPAA-AIKA

Torino 1961 — Jyväskylä 1964

ARKKITEHTITOIMISTO ESKOLA—KIVIKOSKI— PERIÄINEN

Vuonna 1961 tuli kuluneeksi sata vuotta Italian yhdistymisestä. Tämän tapahtuman satavuotismuistoa juhlistettiin kesällä 1961 Torinossa monella tavalla: järjestettiin Italian yhdistymiseen johtaneita vaihteita kuvaava historiallinen kulkue, Italian eri maakuntien esittelyt sekä kansainvälinen näyttely. Näyttelyn johtavana aiheena oli ”Ihminen ja hänen työnsä” ja se järjestettiin tarkoitusta varten rakennettuun, Luigi Nervin suunnittelemaan Palazzo del Lavoroon, joka sijaitsi suurella näyttelyalueella Po-joen rannalla. Näyttelyn aatteellista, manifestinluonteista henkeä kuvastaa pääteeman alaotsikko ”Teknillisen ja sosiaalisen kehityksen vuosisata — saavutuksia ja tavoitteita.”

Suomen virallisesta edustuksesta ”Italia 61”-näyttelyssä vastasivat ulkoasiainministeriö ja opetusministeriö. Näyttelyosaston suunnittelu ja toteuttaminen annettiin tehtäväksi Arkkitehtitoimistolle Eskola—Kivikoski—Periäinen. Suomen osaston komissaarina toimi arkkitehti Tapio Periäinen, joka myös vastasi toteutuksesta paikan päällä. Arvokasta asiantuntija-apua aiheen teoreettiseen kehittelyn prosessissa antoivat prof. Heikki Waris ja tri Kosti Huuhka. ”Vapaa-aika”-teeman muovaamisessa näyttelyratkaisun perustaksi oli lähdettävä työ- ja vapaa-ajan suhteellisen osuuden muuttumisesta, joka alkoi noin sata vuotta sitten ja jatkuu yhä. Esiteollisen kauden ’luonnollisesta’ vuorokausirytmistä siirryttiin industrialismin läpimurron aikoihin

kohtuuttoman pitkiin työaikoihin, 16—17 tuntiin vuorokaudessa. Tuloksena oli vakavia sosiaalisia ja inhimillisiä ongelmia, ennen kaikkea suurteollisuuden piirissä työskentelevien kohdalla. Vasta pitkällisten, osin väkivaltaistenkin ponnistelujen tuloksena on työaika saatu lyhenemään. Vuonna 1919 hyväksyi Kansainvälinen Työjärjestö (ILO) kahdeksantuntisen työpäivän periaatteen.

Kehitys ei kuitenkaan pysähdy tähän, ja jo nyt vaikuttaa siltä kuin olisimme menossa toiseen äärimmäisyyteen. Työajan lyhetyksessä on lepäämiseen tarkoitettujen ajan osuus kasvanut yli primäärisen lepotarpeen. Monen ihmisen elämän sisälly ei enää ole löydettävissä työstä, vaan sen ulkopuolelta. Työn antaman tyydytyksen sijaan etsitään nyt vapaa-aikana mahdollisuutta itsensä toteuttamiseen. Vapaa-aika kuului ennen vain harvojen rikkaitten etuoikeuksiin, nyt se on kaikille suotu, myös siihen sisältyvät ongelmat. Mahdollisuudet vapaa-ajan viettämiseen ovat niin moninaiset, että niiden kaikkien kokeilu aiheuttaa väistämättä kaaoksen. Ei ole kysymys vapaa-ajasta, sen käytöstä sinänsä, vaan ihmisestä vapaa-ajassa. Oikea tapa viettää vapaa-aikansa näyttää olevan salaisuus, jonka avainsanat vain harvat tuntevat. Jotkut takertuvat mahdollisuuksien runsauteen, joutuvat eksesyyksiin satojen järjestöjen, järjestelmien ja huvitusten viidakkoon. Toiset taas eivät näe heille suotua vapaasti käytettävissä olevaa aikaa muuna kuin tapettavana, mahdollisimman vähällä vaivalla kulutettavana päivittäisenä ajanjaksona. Ihmiset eivät yleensä lainkaan näe vapaa-aikaa omaan eksistenssiinsä liittyvänä keskeisenä ongelmana. Ja kuitenkin juuri vapaa-aika antaa ihmiselle mahdollisuuden selvittää itselleen, mitä merkitsee olla ihminen.

Näyttelyn avaavat (ylin kerros)
maist. Kalervo Siikala ja
arkkitehti Tapani Periäinen

LIU SHI-KUN PIANOILTA

W. A. Mozart

Robert Schumann

Franz Liszt

Tin Sheng-teh

Ho Lu-ting

Liu Shi-kun

Sergei Prokofjev

Tiistai 7. 7. kello 20

Sonaatti, G, no 5 (KV 283)
Allegro
Andante
Presto

Carnaval, Scènes mignonnes
sur quatre notes op 9

1. Prémabule
2. Pierrot
3. Arlequine
4. Valse noble
5. Eusebius
6. Florestan
7. Coquette
8. Réplique
9. Papillions
10. A.S.C.H. — S.C.H.A.
(Lettres dansantes)
11. Chiarina
12. Chopin
13. Estrella
14. Reconnaissance
15. Pantalon et Colombine
16. Valse allemande — Paganini
17. Aveu
18. Promenade
19. Pause
20. March des Davidsbündler

Rhapsodie espagnole, Folies
d'Espagne et Jota aragonese

väliaika

Child's Suite

Evening Party

Impromptu of the White Haired Girl
Picking Tea-leaves and Catching
Butterflies

Sonaatti, d, no 2 op 14
Allegro ma non troppo
Scherzo, Allegro marcato
Andante
Vivace

Mainonta:
Erik Bruun
Oiva Fyrqvist
Matti Ruohola
Ilmoitukset:
Erik Bruun
Martti Mykkänen
Oiva Fyrqvist
Matti Ruohola
Aimo Taleva
Kansi:
Erik Bruun
Layout:
Oiva Fyrqvist
Matti Ruohola

JYVÄSKYLÄN
HUONETEATTERI
Jean Cocteau:
Kaunis välinpitämätön
Eugene Ionesco:
Kalju laulajatar
Ohjaus:
Arvo Ahlroos
JKK:n juhlasalissa
torstaina
25. 6. 1964 kello 20

Mykkänen

EXTI

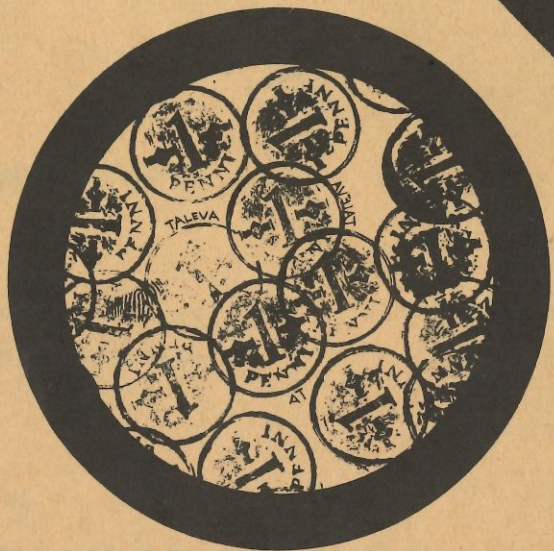
YHDYSPANKKI

meidän pankki

MATKAVALUUTTOJEN ASiantuntija

RAHA-ASIOISSA
VARMUUS ON
TÄRKEIN
KANSALLIS-
OSAKE-
PANKKI

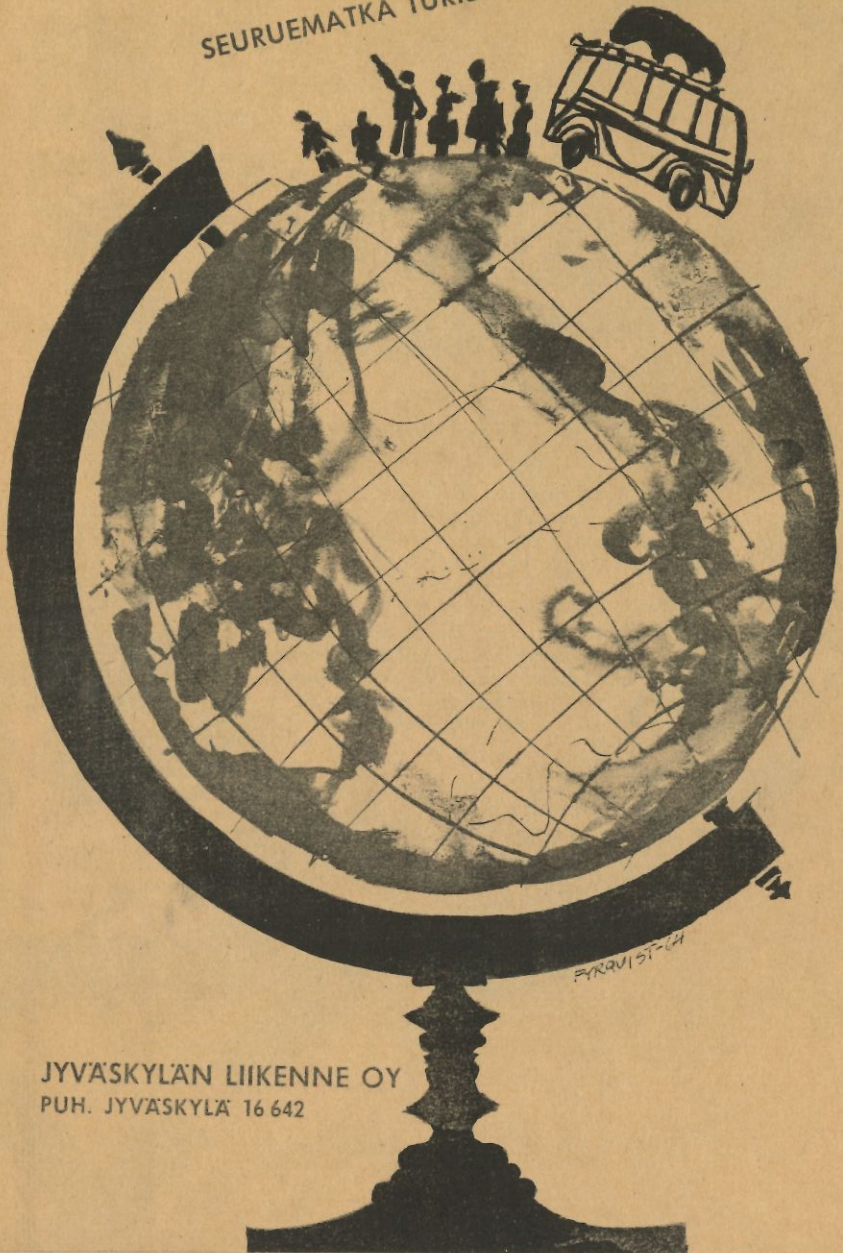
Lentorengas
kesän huokea uutuu

Rengaslennon hinta on vain 94 mk.
Lentomatkan voitte aloittaa
mistä renkaan kohteesta tahansa.
Rengaslennon erikoishinta on voimassa
31. 10. 64 saakka.
Lapsi (50 %) — ja
perhelennus (25 %) huomioidaan.
Lentorengas tutustuttaa Teidät
kauneimpaan järvi-Suomeen.
Lisätietoja antavat
matkatoimistot ja

AERO Oy

KUOPIO
JOENSUU
LAPPEENRANTA
HELSINKI
JYVÄSKYLÄ

SEURUEMATKA TURISTIBUSSILLA

JYVÄSKYLÄN LIIKENNE OY
PUH. JYVÄSKYLÄ 16 642

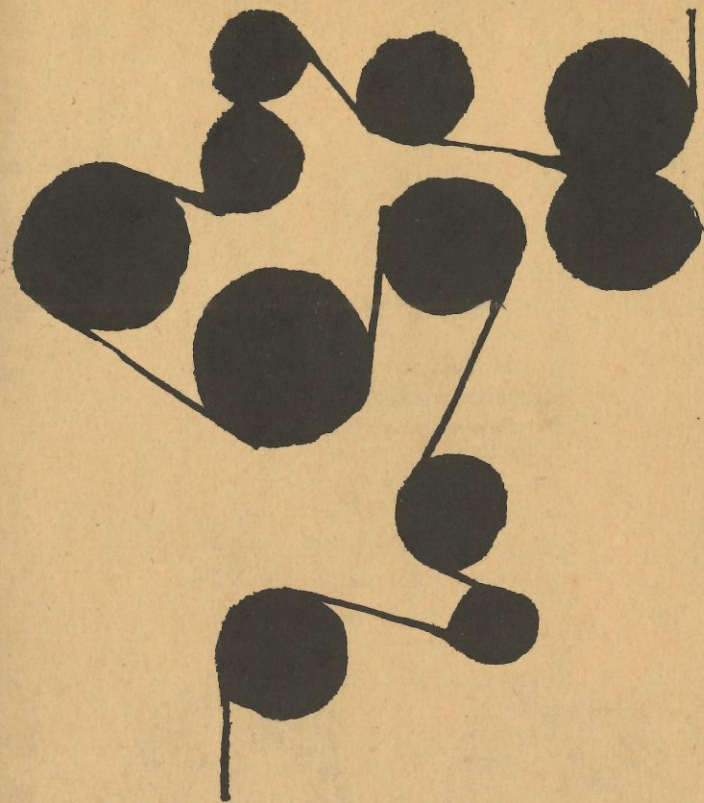
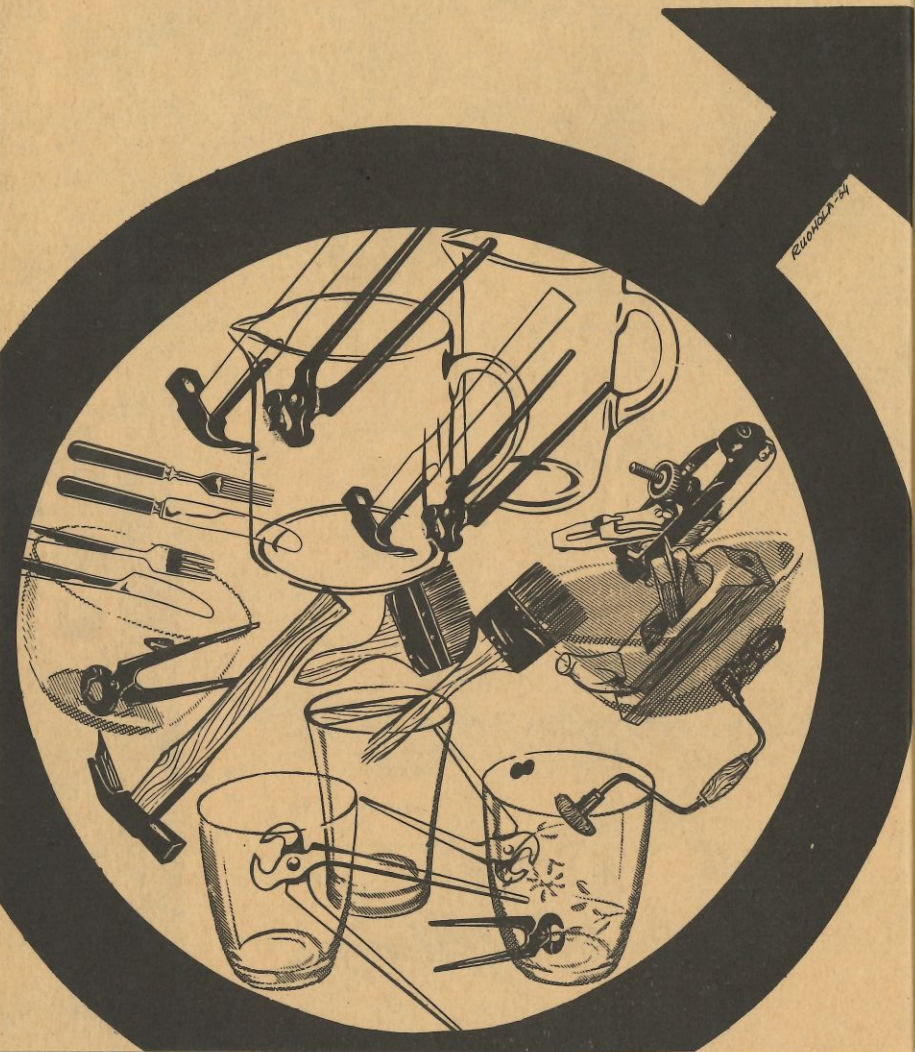

marimekko

Jyväskylä, Vaasankatu 31

ORO
JYVASKYLÄ Puhelin 46 20

RUOKKA '54

TILGMANN

JYVÄSHOVI

maankuulun keittiön antimia,
seisova voileipäpöytä joka päivä,
juhla- ja neuvottelukabinetteja,
tanssia: maanantaina, tiistaina,
torstaina, lauantaina ja
sunnuntaina,
ensiluokkainen palvelu,
suomalainen sauna

MANNERMAINEN BAARI
Avataan joka päivä klo 12

aldous

huxley

elämän

kontra-

punkti

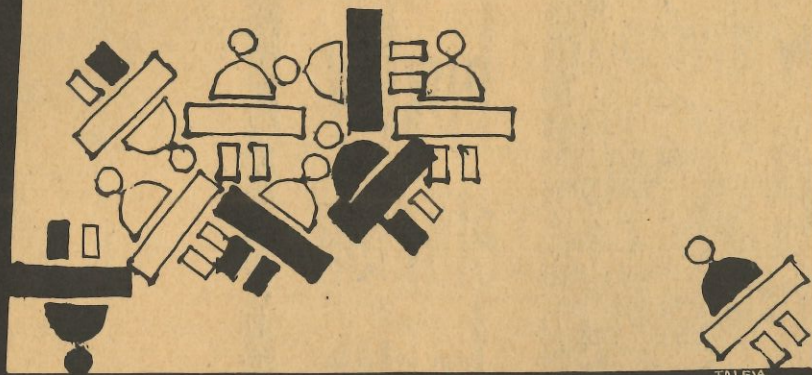
OY WEILIN+GÖÖS AB

TAUNO KAUKONEN KLAANI

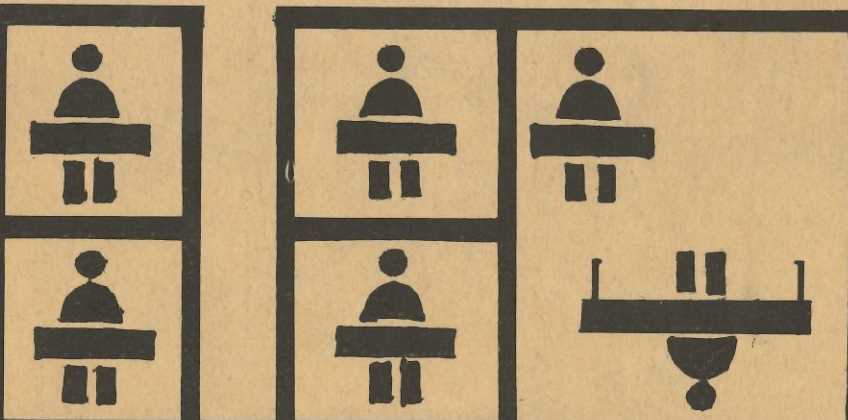
OY LUNDIA AB

TALEVA

NORDIA VÄLISEINÄT

m v

Markkinointi Viherjuuri

INSTRUMENTARIUM

Magnusson

KESKI-SUOMESSA. SÄYNAËTSALO

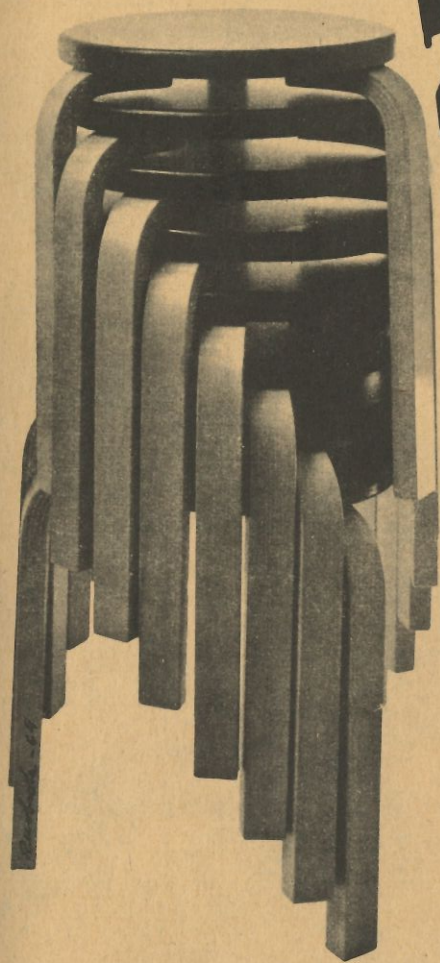
HNSSO

FINNFLEX

YLI 4.000.000 m²

KYMARNO

KYMARNO
LATTIALLA
HYVÄ
LATTIA ALLA

A P R T T E R K

KESKUSKATU 3 HELSINKI
erikoissisustuksia, standardihuonekaluja,
valaisimia, tekstiilejä, keramiikkaa, lasia

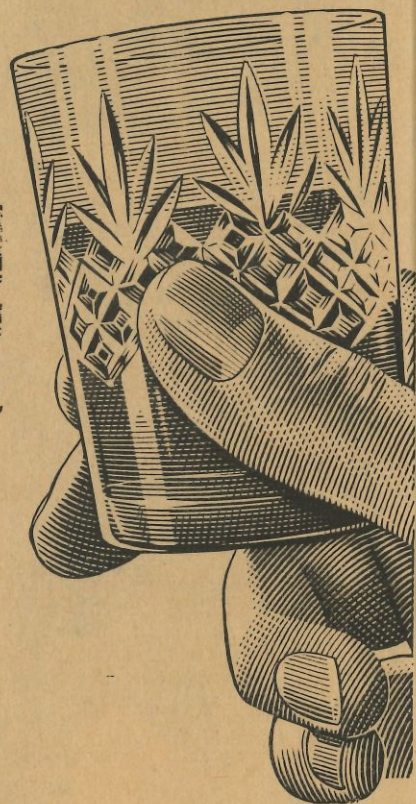

Queen
of
Scots

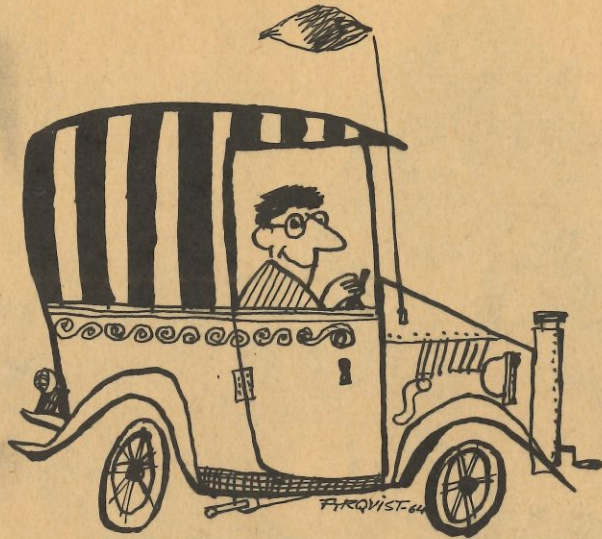
*Koko maailman
tuntema
Kuningatar*

Ylämaan kuningatar
N:o 4301
Myös 1/2-pulloissa

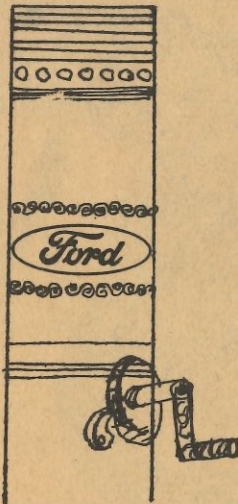
OY WILH. SCHAUANN AB
JYVASKYLÄ

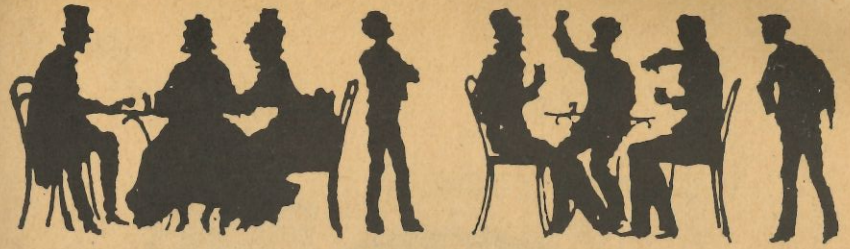

ARE

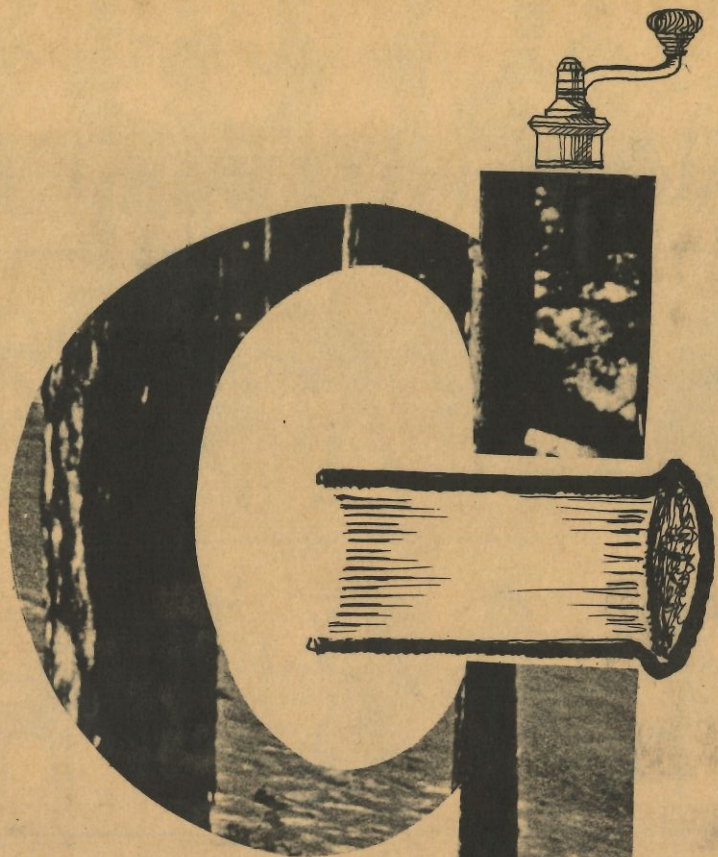
TURVAA HUOLLON

AREN AUKIO - JYVASKYLÄ

Hartwallin juomia vuodesta 1836

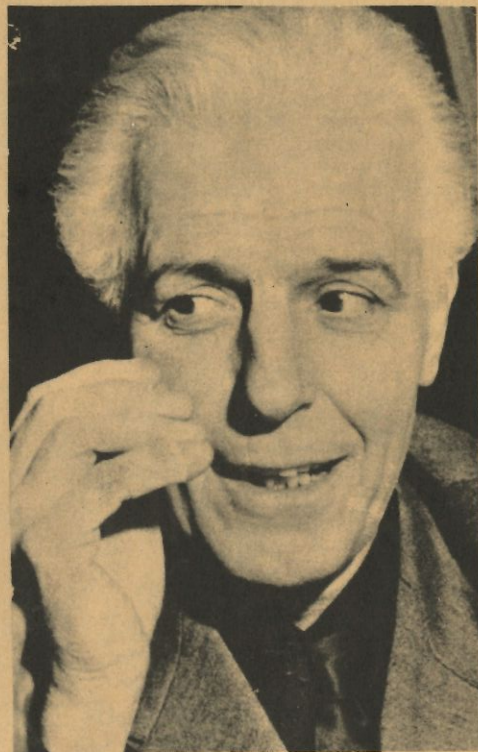

Jyväskylä-kuvateos
Uusi, elävä, modernin tyylikäs esittely
Keski-Suomen kauniista pääkaupungista
Ilmestyy kesällä 1964

Kukoistus kuoressaan
Maaseudun kulttuuripoliittikkaa
tarkasteleva pamfletti —
kirjoittajina Antti Eskola, Erno Paasilinna
Aku-Kimmo Ripatti, Martti Helin
Jouko Tyyri, Leo Kalervo, Viljo Laitinen
ja Kalevi Salomaa
6 mk

GUMMERUS

Deutsche
Grammophon
Gesellschaft

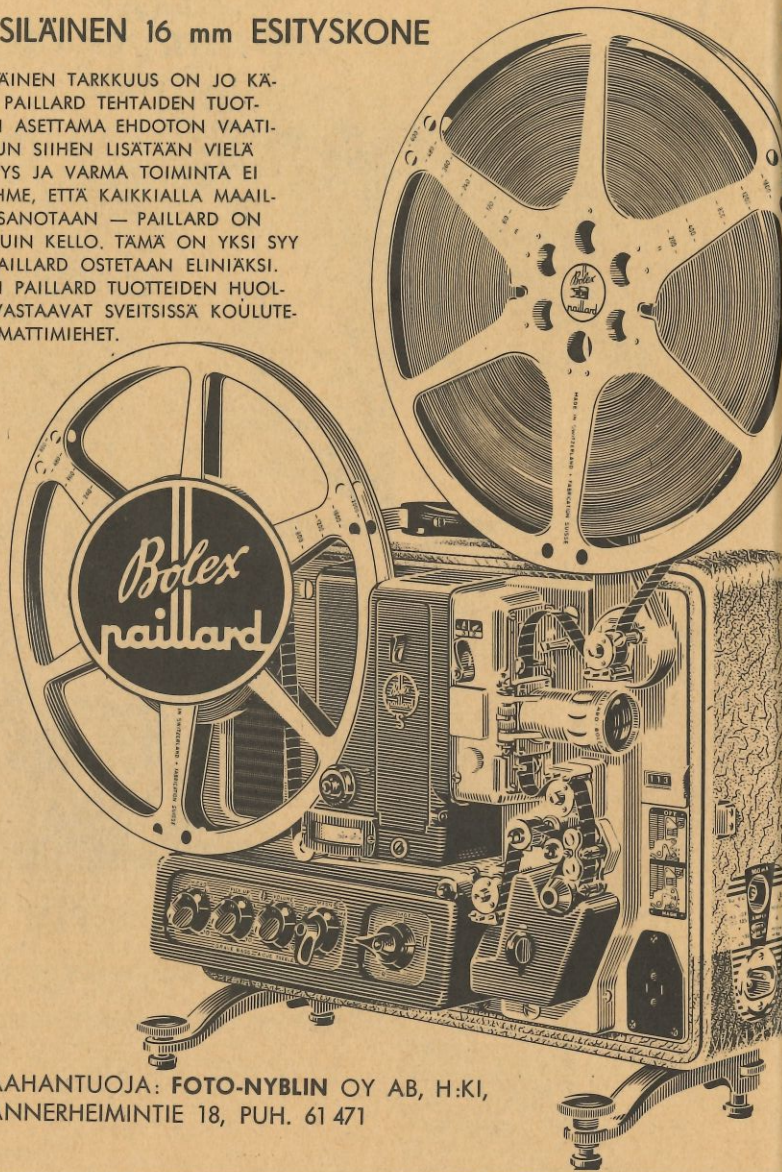
ENRICO MAINARDI
Maailmankuuluja levytyksiä
Johtavissa musiikkikaupoissa

JOS VAADITTE TÄSMÄLLISYYTTÄ
JA TARKKUUTTA, VALITKAA

PAILLARD

SVEITSILÄINEN 16 mm ESITYSKONE

SVEITSILÄINEN TARKKUUS ON JO KÄSITE JA PAILLARD TEHTAIDEN TUOTTEILLEN ASETTAMA EHDOTON VAATIMUS. KUN SIIHEN LISÄTÄÄN VIELÄ KESTÄVYYS JA VARMA TOIMINTA EI LIENE IHME, ETTÄ KAIKKIALLA MAAILMASSA SANOTAAN — PAILLARD ON TEHTY KUIN KELLO. TÄMÄ ON YKSI SYY MIKSI PAILLARD OSTETAAN ELINIÄKSI. KAKKIEEN PAILLARD TUOTTEIDEN HUOLLOSTA VASTAAVAT SVEITSISSÄ KOULUTETUT AMMATTIMIEHET.

MAAHANTUOJA: FOTO-NYBLIN OY AB, H:KI,
MANNERHEIMINTIE 18, PUH. 61 471

2 m f h 5 8 y . h . g i . i .
3 s e f h 5 8 y . h . g i . i .
6 p s t 3 6 . y l 8 - n h 5 1 0 q r n r
s y e 6 u h e . 3 s . v f g a v l d i b n :
w d u h p e r . C e l e w f a h h e t n :
a r d e n . h . u . h a w i c l y 0
5 c u : s i x l 4 . 0 t g d r e t a l e n . 3
e n t e n . e t h e . 0 t g d r e t a l e n . 3
s n o u v y t d o t g g) r e a d n
h n e 4 r t h s c h g g) r e a d n
w t m i e t o . b . n . l . l . u s . i / u t

SUOMEN SANA

KANSALLISKIRJALLISUUTEMME
VALIOLUKEMISTO

1400 KIRJOITTAJAA

24 OSAA

15000 SIVUA

1100 SYVÄPAINOKUVAA

180 MONIVÄRIKUVAA

48 AUKEAMAPIIRROSTA

WSOY

u . c m y t . e p t v o m r n s e
t i h w d i e r h a n l i h ' g s
u . 2 0 w t n e n i 3 ' i h ' g s
t d w d e e e d o i o n q t
o n l v h g e c a l 9 y ,
c l i e t i t e g 2 , b o t h
p n o u o q 2 , e 7 n e b 6
a e r p l y e . e 7 n e b 6
z e t o u l s e u l a l s
o f e u h i n g c 7 f t o
n d r b i , i n g c 7 f t o
d t f u s v e r s a g 1 f d
w i 8 t r e 3 s a 6 n f
h e p h r i . w a 1 a
h e p h r i . w a 1 a

Soittinanne
on osa
Teitä itseänne

Olettepa amatööri
tai ammattimuusikko,
kun tartutte soittimeenne
tulkitsette ominta itseänne.
Mitä enemmän Teillä on oikeus
sitä enemmän Teillä on oikeus
vaatia soittimeltanne —
ja vähin vaatimus on se,
että se ei ole mikään hyvänsä soittopeli,
vaan juuri se oikea,
jonka olette valinnut
asiantuntijan opastuksella,
kymmenien ja satojen joukosta,
joka on syntynyt Teidän soittimeksenne!

musiikki

FAZER

Aleksanterink. 11, Helsinki

Soittimenne
on osa
Teitä itseänne

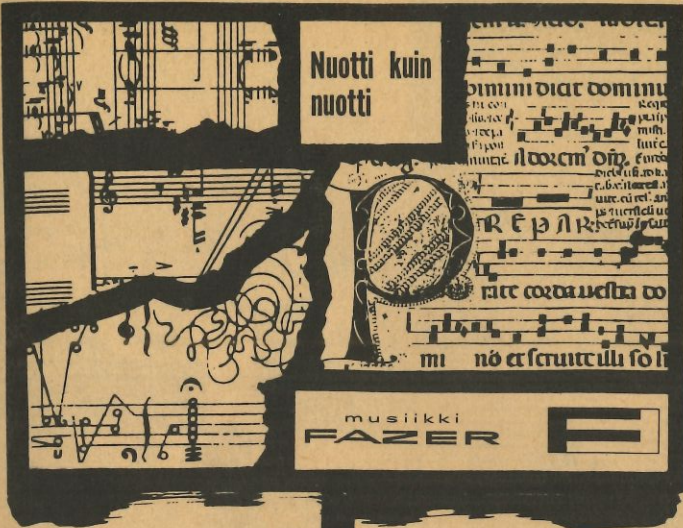
Olettepa amatööri
tai ammattimuusikko,
kun tartutte soittimeenne
tulkitsette ominta itseänne.
Mitä enemmän Teillä on oikeus
sitä enemmän Teillä on oikeus
vaatia soittimeltanne —
ja vähin vaatimus on se,
että se ei ole mikään hyvänsä soittopeli,
vaan juuri se oikea,
jonka olette valinnut
asiantuntijan opastuksella,
kymmenien ja satojen joukosta,
joka on syntynyt Teidän soittimeksenne!

musiikki

FAZER

Aleksanterink. 11, Helsinki

Nuotti kuin
nuotti

musiikki
FAZER

F

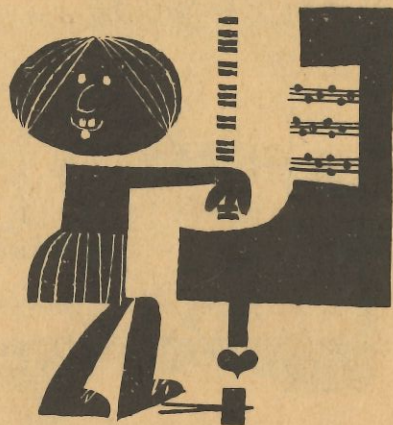

FAZER

*koulumusiikista
puheenolleen*

MU-SIIK-KI
WESTERLUND

FROQVIST-64

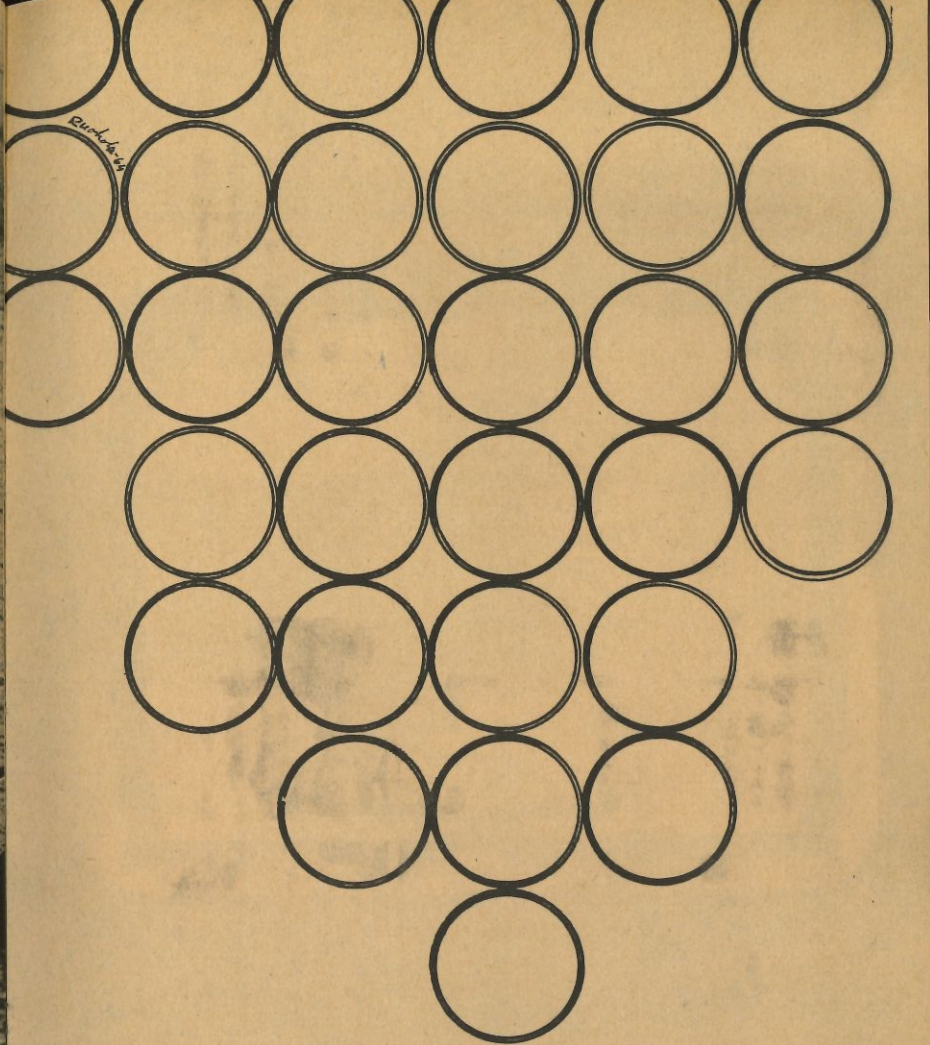
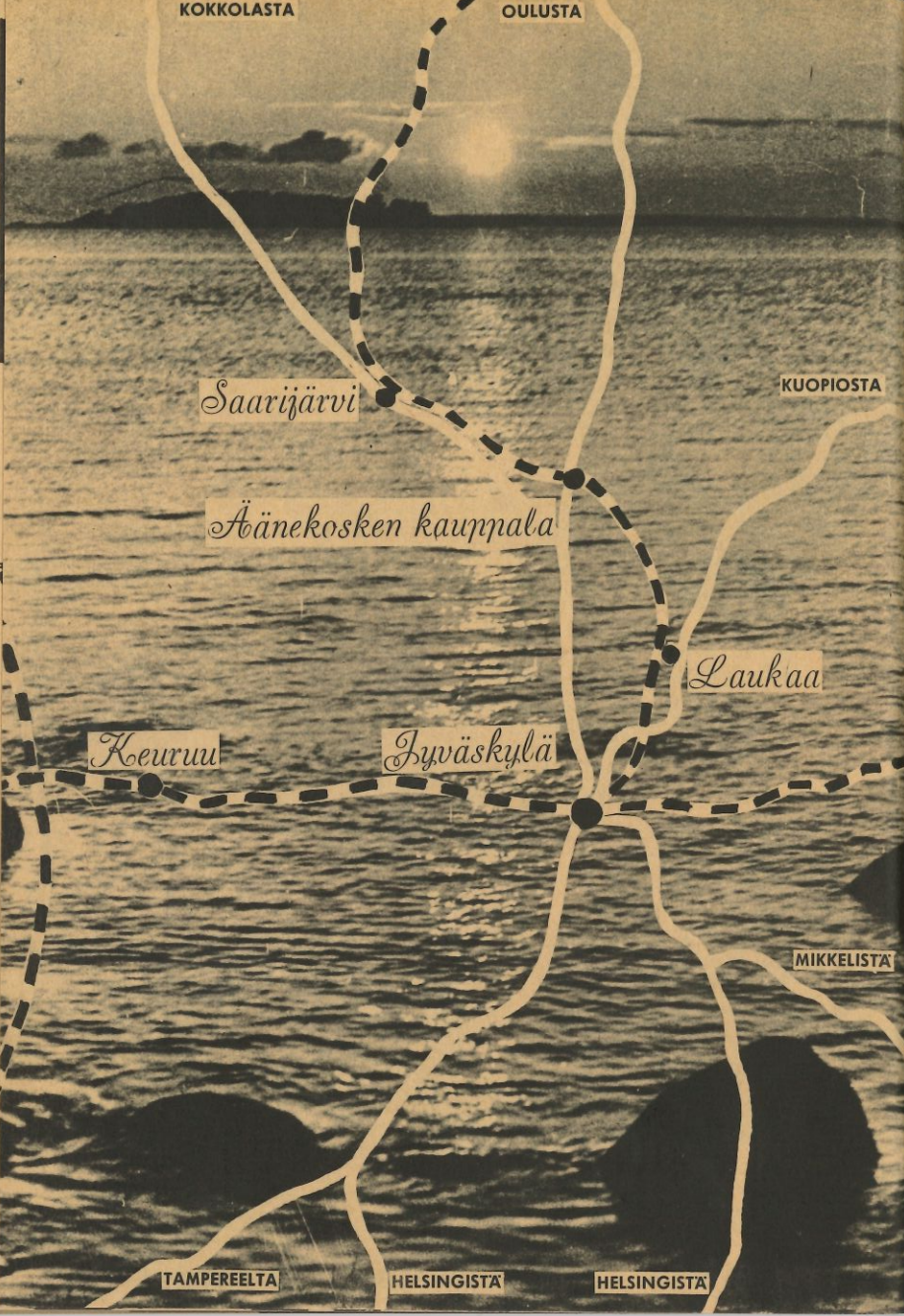

TAVARATALO

MÄKI-MATTI

HOTELLI-RAVINTOLA SEURAHUONE
KAUPPAKATU 32, JYVÄSKYLÄ

JYVÄSKYLÄN KUNNAN SÄÄSTÖPANKKI

*Yhtyneet
Paperitehtaat
Osakeyhtiö
Jämsänkoski*

Valmistaa

*Konlaväehkejä Pöörustuslehtiä
Käyjälähtiviä Kirjkuoria
Kyllypaperia Talousvahapaperia
Suolehtiä Toimistopapereita
Muovi- ja Vahakansivähekejä*

*Tuotteitamme myy:
Paperituote Osakeyhtiö
Valkeakoski*

TALEVA

TERVETULOA
MODERNIIN
MILTON HOTELLIIN
THE MOST MODERN AND NEWEST
HOTEL IN JYVÄSKYLÄ
HOTELLI MILTON
ASEMA-AUKIO
JYVÄSKYLÄ

JYVÄSKYLÄN
SAASTOPANKKI
Kauppakatu 23

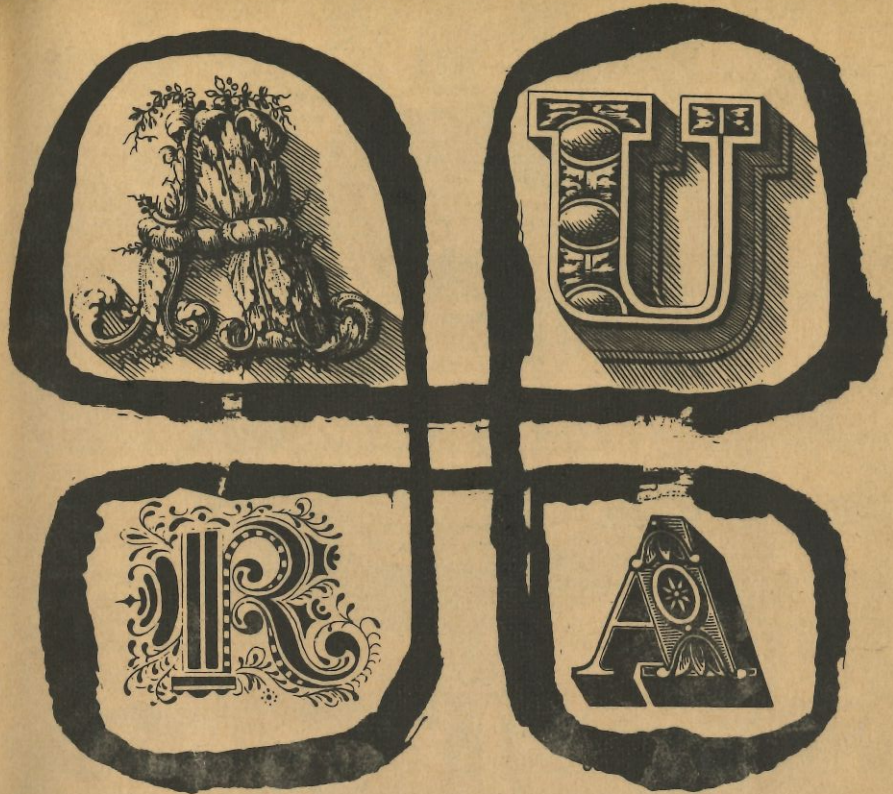

**SUOMEN KIRJALLISUUS
SUOMEN KIRJALLISUUDEN
ANTOLOGIA**

Kirjallisuutemme koko kuva — 8-osainen laaja
kirjallisuudenhistoria ja 8-osainen
kirjallisuuden lukemisto — yhtenä,
kaunisasuinen sarjana

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura — OTAVA

**MONIPUOLISTA
VAKUUTUSPALVELUA**

**VUODESTA 1910
SUOMALAISTEN KOTIEN SUOJANA**
Keskinäinen henkivakuutusosakeyhtiö
SALAMA
vakavarainen suomalainen suuryhtiö

PEKKA LOUNELA

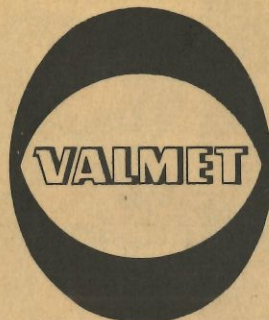
Kevään huomatuimpia
runokokoelmia

ASIAA

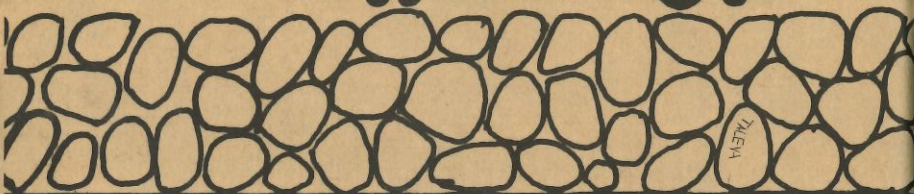
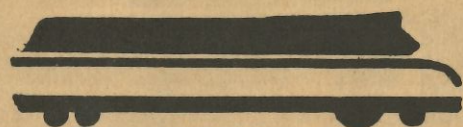
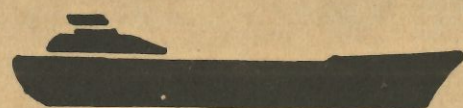
"Hellittämätöntä itsen ja ihmissuhteiden pohdiskelua, terävää analyysiä tämän päivän ilmiöistä, kirpeällä satiirilla ja ironialla sekä ilkkurisella pilailumielellä veivattuja brechtimäisiä posetiiviviisuja... vuosien mielenkiintoisimpia runokokoelmia."
(Satak. Kansa)

"Sanonnan nasevuus, kuvioinnin jyrkkäpiirteisyytensä ja tuoreus perustuu nykyisin melko harvinaiseen 'verbaalisen huumorin lahjaan'" (Ylioppilaslehti)
65 s. 5,50/ks. 7,— mk

tammi

maalla merellä ilmassa

KALEVA

TASAKATON KATTEET

IKOPAL

KALEVA

90

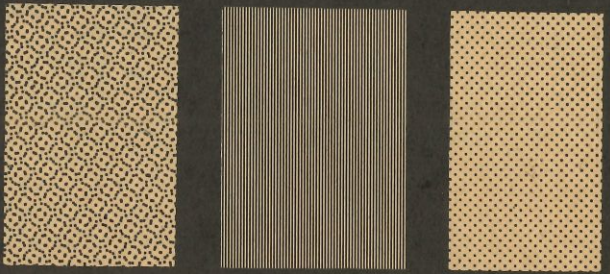
1874-1964

Vankalla taloudellisella pohjalla seisten ja kiitollisena taajan asiakaspiirinsä luottamuksesta tulee Kaleva edelleenkin työskentelemään Suomen kotien henkivakuutusturvan ja hyvinvoinnin kohottamiseksi.

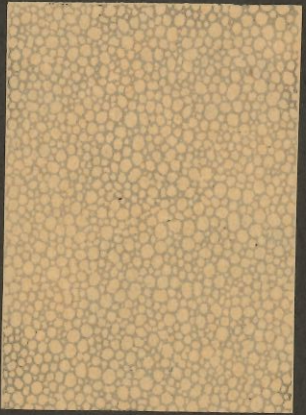
KALEVA
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

RAY 57-64

IKI

KOLHO

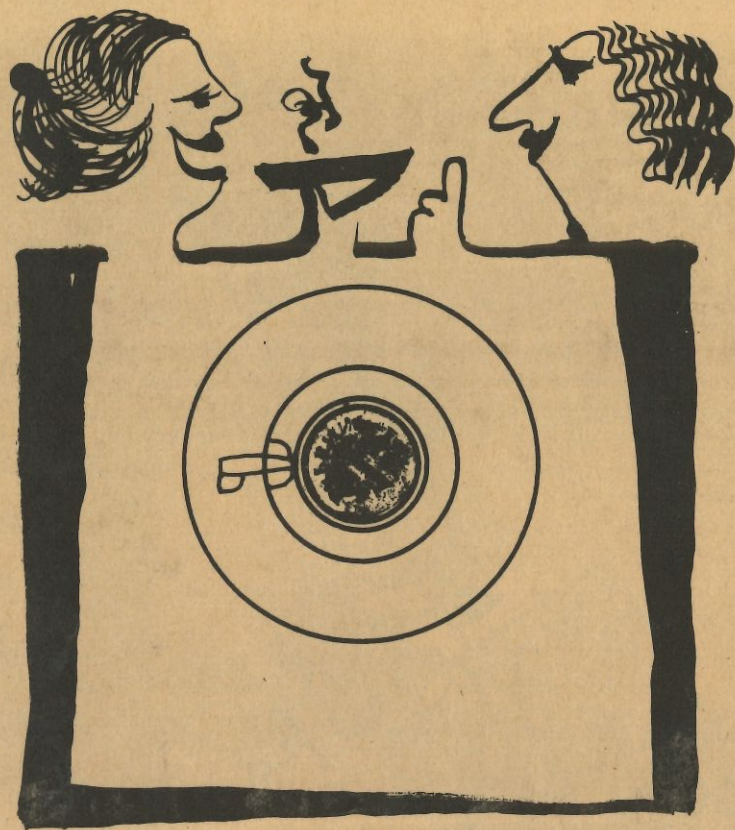
**ATELJEE
DESIGN**
YRJÖ KUKKAPURO

H
THE ATELJEE EASY CHAIRS AND SOFAS
REPRESENT A NEW SOFT AND COMFORTABLE
WAY OF SITTING OWING TO SOFT
CUSHIONS AND SPRINGS. THEY ARE SUITABLE
AS WELL FOR HOMES AS FOR
INSTITUTIONAL USE.

HAIMI OY
Mannerheimintie 5. Helsinki

sillä aikaa.....

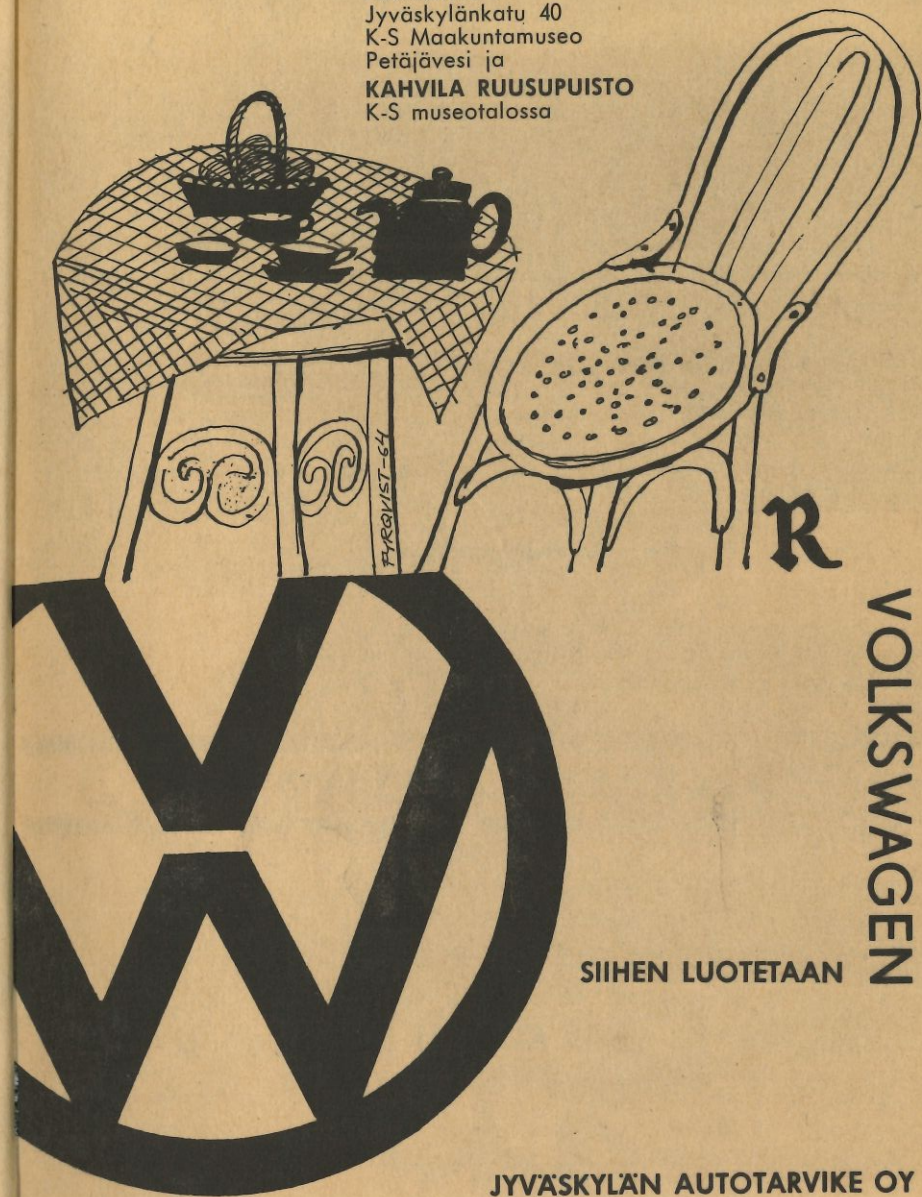

WASCATOR-TALOPESULAT
WASCATOR-ITSEPALVELUPESULAT
LAITOSPESULAT

Asiakaspalveluumme kuuluu talo- ja itsepalvelupesuloiden sekä valko- ja kem.pesuloiden suunnittelu kannattavuuslaskelmineen.

RUTHIN
konditoria

KORKEATASOISET
KONDITORIAKAHVILAT
Asemakatu 9
Jyväskylänkatu 40
K-S Maakuntamuseo
Petäjävesi ja
KAHVILA RUUSUPIISTO
K-S museotalossa

SIIHEN LUOTETAAN

VOLKSWAGEN

JYVÄSKYLÄN AUTOTARVIKE OY

oy **POLYKEM** ab

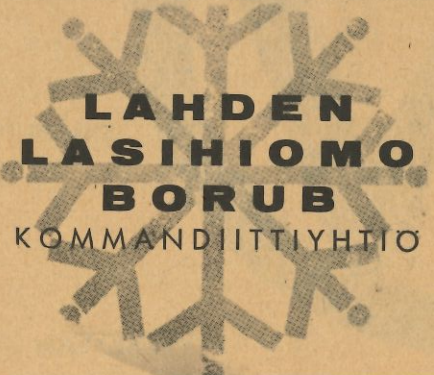
KATOLLA ON
VALOA

POLYPLEX

POLARPANE ERISTYSLASI

TALEVA

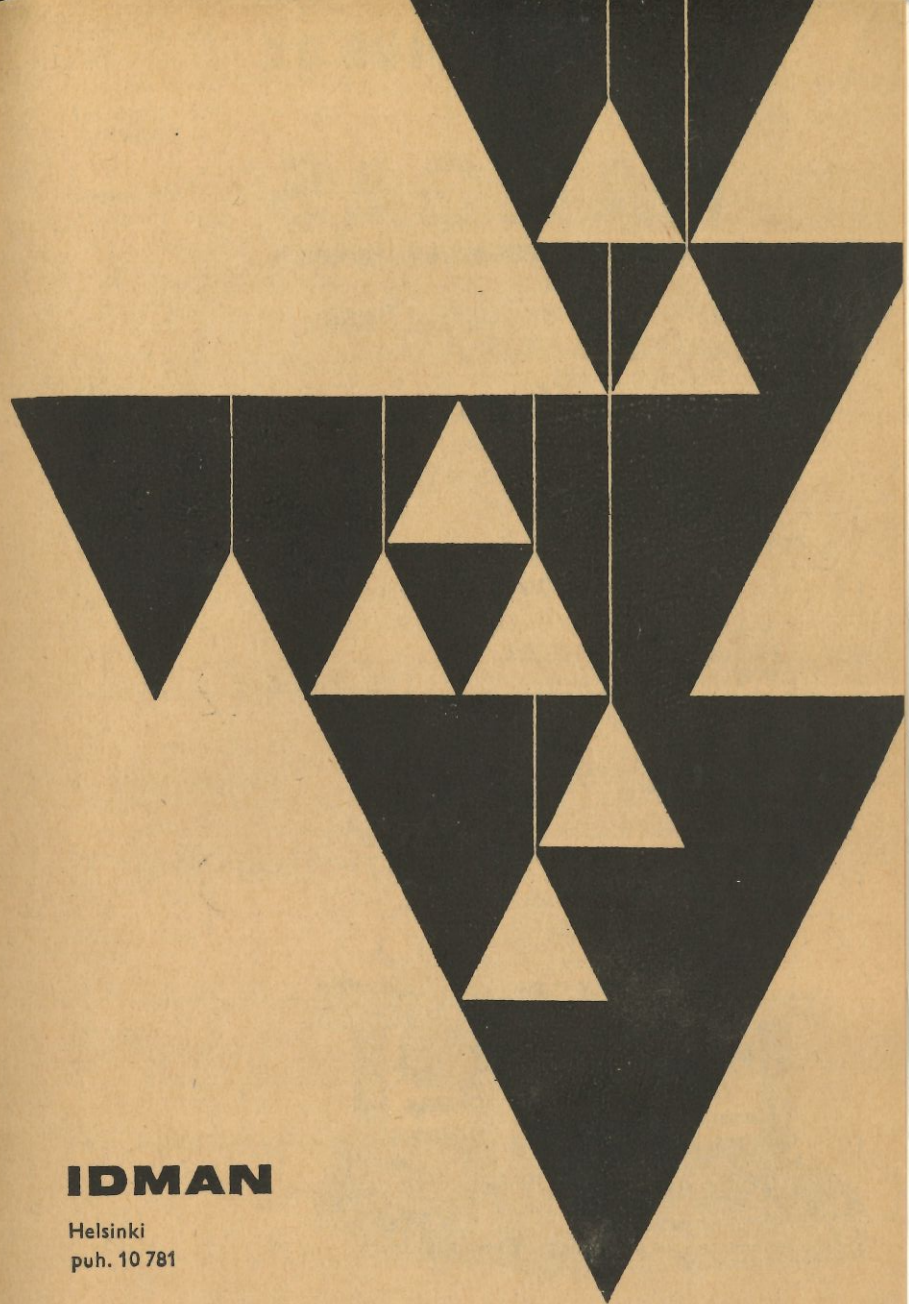
**LAHDEN
LASIHIOMO
BORUB**
KOMMANDIITTIYHTIO

S
sarpaneva design

MYYJÄ: ROSENLEW-MYYNTI, PORI

P A R A I S T E N
K A L K K I
V U O R I
O S A K E
Y H T I Ö

IDMAN

Helsinki
puh. 10 781

G.A.SERLACHIUS O.Y.

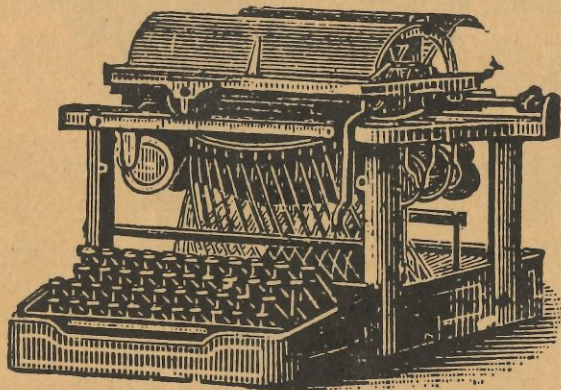
KANGAS

JYVÄSKYLÄ

vero Jyväskylän Linen Bank,
kaikille tuttu,
valkoinen,
sopivan jäykkä ja
le siljapintainen
konekirjoituspaperi
yleiskäyttöön.

vero Päijänne,
hohtavan valkoinen,
miellyttävän paksu ja
le siljapintainen
uutuus-konekirjoituspaperi
vaativaan käyttöön.

Tutustukaa Kankaan
konttoripaperisarjaan:
32 erillaista postis,
monistus- ja läpilyöntipaperia.

Kirsti Saariaho Asemakatu 11	Jyväskylän Rohdos Kauppakatu 29
Mallimies Asemakatu 11	Foto Järvinen Jyväskylä Kauppakatu 19 Puhelin 12 055 MAATALO
Kauppapirtti Asemakatu 11	
K-S:n Kello- ja Kultasepät Kauppakatu 35	
Keski-Suomen Pyörä Oy Kauppakatu 31 Puhelin 11 360 - 12 738	
Kolmi Kangaskauppa Jyväskylä Kauppakatu 23 Puhelin 11 804	GRILLI BAARI Jyväskylä Kauppakatu 8 Puhelin 18 264
Somman Kukka	KULMA Parturi Kauppak. 2 p. 15 958
K-S:n Kukkakauppa Kauppak. 25 p 11 466	KUMIYHTYMÄ Oy Kauppakatu 20
URHEVA Oy Kauppakatu 28	VÄINÖN BAARI Väinönkatu 26 p 15 180 Maukasta ruokaa ja juhlakahvia, kotileivonnaisia, virvokkeita TV-ohjelmaa
Valokuvaamo Kaksikko Väinönkatu 36	
Tavaratalo TYYNELÄ Oy	
O S U Teht. edustuksia, kiinteim. ja tilit. Vapaudenkatu 25 P. 12 195, 12 902, 14 485 ja 15 145	JYVÄSKYLÄN KLUBI Jyväskylänkatu 16 P. 11 278 ja 14 016

UUSI SUOMI

VALTAKUNNAN LAATULEHTI

**VÄRIKÄS KUVALUKEMISTO
TV- JA RADIOPERHEILLE**

KATSO on virkeä ja aikaansa seuraava lehti, joka sisältää täydelliset tv- ja radio-ohjelmat kaikilta kanavilta ja asemilta. Niiden ohella lehti antaa runsaasti ohjelmiin liittyviä lisätietoja mielenkiintoisissa artikkeleissaan ja taustaselostuksissaan.

